

ROZSUDEK SOUDU (pátého senátu)

26. června 2008*

Ve věci T-442/03,

SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA, se sídlem v Carnaxide (Portugalsko), zastoupená C. Botelho Monizem, E. Maia Cadetem a M. Rosadem da Fonseca, avocats,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené M. Balta a F. Florindo Gijónem, dále M. Niejahrem, J. Buendía Sierrou a G. Bragou da Cruz a konečně B. Martenczukem a Bragou da Cruz, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2005/406/ES ze dne 15. října 2003 o opatřeních *ad hoc* uplatňovaných Portugalskem ve prospěch společnosti RTP (Úř. věst. 2005, L 142, s. 1) v rozsahu, v němž toto rozhodnutí prohlašuje,

* Jednací jazyk: portugalština.

že některá z těchto opatření nepředstavují státní podpory a jiná jsou slučitelná se společným trhem,

SOD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (pátý senát),

ve složení M. Vilaras (zpravodaj), předseda, E. Martins Ribeiro a K. Jürimäe, soudkyně,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. listopadu 2007,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

¹ Článek 16 ES stanoví:

„Aniž jsou dotčeny články 73[ES], 86 [ES] a 87 [ES], a s ohledem na místo, které zaujímají služby obecného hospodářského zájmu mezi společnými hodnotami Unie,

a na jejich význam při podpoře sociální a územní soudržnosti, pečují Společenství a členské státy v rámci svých pravomocí a v oblasti působnosti této smlouvy o to, aby zásady a podmínky pro fungování těchto služeb umožňovaly naplnění jejich úkolů.“

2 Článek 86 odst. 2 ES stanoví:

„Podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu nebo ty, které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají pravidlům obsaženým v této smlouvě, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Společenství.“

3 Článek 87 odst. 1 ES stanoví:

„Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.“

4 Protokol o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech (Úř. věst. C 340, s. 109, dále jen „Amsterodamský protokol“), vložený Amsterodamskou smlouvou jako příloha ke Smlouvě o ES, stanoví:

„[Členské státy,] majíce za to, že systém veřejnoprávního vysílání v členských státech je přímo spjat s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé

společnosti a s potřebou zachovat mediální pluralitu, se dohodly na následujících výkladových ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o [ES]:

Ustanovení Smlouvy o [ES] se nedotýkají pravomocí členských států financovat veřejnoprávní vysílání, pokud je takové financování poskytováno organizacím pro veřejnoprávní vysílání k plnění veřejných služeb, jak jsou svěřeny, vymezeny a organizovány v každém členském státě, a pokud takové financování neovlivňuje obchodní podmínky a hospodářskou soutěž ve Společenství v míře, která by byla v rozporu se společným zájmem, přičemž se přihlíží k plnění veřejné služby.“

- 5 Dne 15. listopadu 2001 zveřejnila Komise sdělení o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (Úř. věst. C 320, s. 5, dále jen „sdělení o vysílání“), ve kterém stanoví zásady, podle kterých bude postupovat při uplatňování článků 87 ES a čl. 86 odst. 2 ES na státní financování veřejnoprávního vysílání (bod 4 tohoto sdělení).

Skutkový základ sporu

- 6 RTP – Radiotelevisão Portuguesa, SA je akciovou společností s kapitálem vlastněným veřejnými subjekty pověřenou veřejnoprávním vysíláním portugalské televize na základě smluv nazvaných „smlouvy o koncesi na veřejné služby televizního vysílání“ uzavřených postupně 17. března 1993 a 31. prosince 1996 (dále jen „smlouvy o veřejné službě“).

- 7 Žalobkyně, SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA, je komerční televizi, která provozuje jeden z hlavních soukromých kanálů portugalské televize.
- 8 Prostřednictvím tří stížností žalobkyně ze dne 30. července 1993 a 12. února 1994 (NN 133/B/01), 16. října 1996 (NN 85/B/2001) a 18. června 1997 (NN 94/B/99) byla Komise informována o tom, že Portugalská republika provedla určité množství opatření *ad hoc* a ročních kompenzačních plateb ve prospěch RTP, která představovala státní podpory neslučitelné se společným trhem.
- 9 Dne 3. března 1997 podala žalobkyně k Soudu žalobu, zapsanou pod číslem T-46/97, na neplatnost rozhodnutí Komise ze dne 7. listopadu 1996 přijatého bez předchozího zahájení formálního vyšetřovacího řízení stanoveného v čl. 93 odst. 2 Smlouvy o ES (nyní čl. 88 odst. 2 ES) a v řízení podle článku 88 ES v oblasti financování veřejných televizních kanálů, jakož i na neplatnost rozhodnutí údajně obsaženého v dopise Komise ze dne 20. prosince 1996. V tomto rozhodnutí a dopise měla Komise za to, pokud jde o některá opatření oznámená ve stížnostech, že tato nepředstavovala státní podpory, a pokud jde o některá jiná tato opatření, požádala portugalské orgány o informace.
- 10 V rozsudku ze dne 10. května 2000, SIC v. Komise (T-46/97, Recueil, s. II-2125), Soud poté, co konstatoval, že přetrvávání vážných potíží vyplývajících z předběžného přezkumu Komise, jehož doba trvání značně překročila běžně nezbytnou dobu přezkumu, odůvodnilo zahájení formálního vyšetřovacího řízení tímto orgánem (body 105 až 109 rozsudku), zrušil rozhodnutí ze dne 7. listopadu 1996. Soud naopak odmítl jako nepřípustnou žalobu podanou proti dopisu ze dne 20. prosince 1996, protože tento dopis neobsahoval rozhodnutí (bod 49 rozsudku).
- 11 V návaznosti na tento rozsudek zaslala žalobkyně Komisi třemi dopisy ze dne 26. července 2001 tři výzvy k jednání, které se týkaly jejich tří stížností a měly za cíl

zahájení formálního vyšetřovacího řízení ve vztahu k opatřením, o nichž tyto stížnosti informovaly.

12 Tyto výzvy k jednání byly následovány dvěma žalobami pro nečinnost, které žalobkyně podala k Soudu dne 6. prosince 2001 a byly zapsány pod čísly T-297/01 a T-298/01. V řízení o těchto žalobách nebylo z podnětu Komise ze dne 7. listopadu 2001 a z důvodu přijetí stanovisek tímto orgánem dne 13. listopadu 2001 a 30. září 2003 (body 13 a 14 níže) vydáno rozhodnutí ve věci samé (rozsudek Soudu ze dne 19. února 2004, SIC v. Komise, T-297/01 a T-298/01, Recueil, s. II-743).

13 Dopisem ze dne 7. listopadu 2001 vyzvala Komise, pokud jde o roční kompenzační platby uvedené v bodě 8 výše, Portugalskou republiku na základě čl. 10 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88] ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), aby jí poskytla informace, které jí umožní určit, zda tyto platby představují nové podpory, nebo existující podpory. Dále, dopisem ze dne 30. září 2003 oznámila Komise Portugalské republice žádost o vyjádření na základě čl. 17 odst. 2 nařízení č. 659/1999, čímž zahájila první fázi přezkumu těchto opatření jako existujících podpor. Tyto roční kompenzační platby a řízení zahájené ve vztahu k nim rozhodnutím ze dne 30. září 2003 nejsou předmětem projednávané žaloby.

14 Dopisem ze dne 13. listopadu 2001 informovala Komise Portugalskou republiku o svém rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES v souvislosti s určitým počtem opatření *ad hoc* přijatých Portugalskou republikou ve prospěch RTP mezi rokem 1992 a 1998. Jedná se o následující opatření:

- osvobození od platby daní a poplatků souvisejících s registrací aktu založení RTP ve výši 33 milionů portugalských escudů (PTE) (dále jen „osvobození od daní“);

- úlevy z plateb poplatků za používání sítě pro šíření televizního vysílání, které společnost Portugal Telecom poskytla RTP (dále jen „úlevy v placení poplatku“);

- smírčí dohodu mezi správou sociálního zabezpečení a RTP, která se týká stanovení splátkového kalendáře pro dluh RTP vůči tomuto orgánu a jeho vzdání se vymáhání úroků z prodlení;

- navýšení kapitálu RTP o 5,4 miliard PTE v roce 1993, jako vyrovnání za prodej sítě pro šíření televizního vysílání ze strany RTP;

- emise dluhopisů v roce 1994 ve výši 5 miliard PTE, za které ručila Portugalská republika (dále jen „emise dluhopisů v roce 1994“);

- protokol mezi RTP a portugalským ministerstvem kultury uzavřený v roce 1996 o financování podpory kinematografie ze strany RTP;

- plán na restrukturalizaci pro období od roku 1996 do roku 2000;

- navýšení kapitálu RTP Portugalskou republikou mezi lety 1994 a 1997 ve výši 52,2 miliard PTE;

- půjčky poskytnuté Portugalskou republikou RTP v roce 1997 a 1998 v celkové výši 20 miliard PTE.

- 15 Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství* (Úř. věst. 2002, C 85, s. 9) a oznámeno žalobkyni dopisem ze dne 8. ledna 2002. V tomto rozhodnutí Komise vyzvala zúčastněné strany, aby předložily svá vyjádření.
- 16 Dopisem ze dne 8. února 2002, vedeným pod číslem 1543.003.CA.001, a ze dne 9. května 2002, vedeným pod číslem 1543.003.OB.001, předala žalobkyně svá vyjádření Komisi.
- 17 V těchto vyjádřeních žádala Komisi, aby požádala portugalské orgány o předání externích auditorských zpráv RTP stanovených článkem 19 smlouvy o veřejné službě z roku 1993 a článkem 25 smlouvy o veřejné službě z roku 1996 (dále jen „smluvně stanovené externí auditorské zprávy“). Žalobkyně požádala o možnost vyjádřit se k obsahu těchto zpráv.
- 18 Komise žalobkyni na tyto žádosti neodpověděla.
- 19 Od března 2003 a s cílem dosáhnout předání smluvně stanovených externích auditorských zpráv nebo potvrzení týkajících se jejich neexistence zahájila žalobkyně na vnitrostátní úrovni postupně několik řízení, nejdříve před ministrem státu a financí, ministrem pověřeným předsednictvím a předsedou správní rady RTP, dále před Komisí pro přístup k portugalským správním dokumentům a konečně před Tribunal Administrativo de Círculo de Lisboa (správní soud pro okres Lisabon, Portugalsko).
- 20 Dopisem ze dne 16. května 2003 požádala žalobkyně opakovaně Komisi, aby uložila portugalským orgánům povinnost předložit smluvně stanovené externí auditorské zprávy.
- 21 Dopisem ze dne 19. června 2003 Komise této žádosti nevyhověla.

- 22 Dopisem ze dne 4. srpna 2003 zasláným Komisi kritizovala žalobkyně její stanovisko.
- 23 Rozhodnutím 2005/406/ES ze dne 15. října 2003 o opatřeních *ad hoc* uplatňovaných Portugalskem ve prospěch společnosti RTP (Úř. věst. 2005, L 142, s. 1, dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodla Komise, že některá opatření *ad hoc* představovala státní podpory slučitelné se společným trhem (článek 1 napadeného rozhodnutí), zatímco jiná opatření *ad hoc* nepředstavovala státní podpory (článek 2 napadeného rozhodnutí).
- 24 Dopisem ze dne 4. prosince 2003 a v návaznosti na rozsudek Tribunal Administrativo de Círculo de Lisboa ze dne 16. října 2003 předaly portugalské orgány žalobkyni jednu ze smluvně stanovených externích auditorských zpráv provedenou v roce 2001 auditorskou společností a týkající se účetního období 1998 (dále jen „smluvně stanovená externí auditorská zpráva pro rok 1998“). Portugalské orgány informovaly žalobkyni, že pokud jde o smluvně stanovené externí auditorské zprávy pro roky 1993 až 1997, „vzhledem k tomu, že se nenacházejí v držení ministra pověřeného předsednictvím, nemohl tento vydat potvrzení, protože existence nebo neexistence těchto zpráv nemůže být s určitostí prokázána“.
- 25 Dopisem ze dne 11. prosince 2003 oznámila Komise žalobkyni napadené rozhodnutí.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 26 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 31. prosince 2003 podala žalobkyně projednávanou žalobu.

27 Vzhledem k tomu, že se složení senátů Soudu ode dne 13. září 2004 změnilo, byl soudce zpravodaj přidělen jako předseda k pátému senátu, kterému byla v důsledku toho projednávaná věc přidělena.

28 V příloze repliky žalobkyně předložila auditorskou zprávu o řízení RTP, č. 08/2002 ze dne 6. června 2002, vyhotovenou Tribunal de Contas (Účetní dvůr, Portugalsko) (dále jen „zpráva Tribunal de Contas“). Krom toho žalobkyně požádala Soud podle čl. 65 písm. b) jednacího řádu Soudu, aby vyžádal od Komise předložení podrobných informací, které podle žalobní odpovědi tomuto orgánu předaly portugalské orgány.

29 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

- zrušil článek 1 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž nejsou splněny nezbytné podmínky pro uplatnění čl. 86 odst. 2 ES;
- zrušil článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž stanoví, že osvobození od daní, úlevy z plateb poplatku a emise dluhopisů v roce 1994 nepředstavovaly státní podpory;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

30 Komise navrhuje, aby Soud:

- zamítl žalobu;

- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 31 Projednávaná žaloba kromě toho, že předkládá čtyři žalobní důvody vycházející zaprvé z porušení povinností řádné péče a nestrannosti, zadruhé ze skutkového omylu a porušení povinnosti uvést odůvodnění, zatřetí z nesprávného právního posouzení vyplývajícího z neoznačení některých opatření za státní podpory a začtvrté z nesprávných právních posouzení, pokud jde o podmínky uplatnění čl. 86 odst. 2 ES, v podstatě sestává ze dvou hlavních zpochybnění odpovídajících dvěma článkům výroku napadeného rozhodnutí a třetímu a čtvrtému žalobnímu důvodu směřujícímu ke zrušení.
- 32 První hlavní zpochybnění, které odpovídá třetímu žalobnímu důvodu směřujícímu ke zrušení, se týká závěru Komise obsaženého v článku 2 napadeného rozhodnutí, podle kterého některá opatření přijatá Portugalskou republikou nepředstavují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.
- 33 Druhé hlavní zpochybnění, které odpovídá čtvrtému žalobnímu důvodu směřujícímu ke zrušení, se týká závěru Komise, podle kterého jiná opatření, u nichž je nesporné, že představují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, mohou být předmětem výjimky podle čl. 86 odst. 2 (článek 1 napadeného rozhodnutí).
- 34 Zejména v souvislosti s druhým zpochybněním se žalobkyně dovolává v prvním žalobním důvodu, jakož i v některých částech druhého žalobního důvodu, porušení povinnosti pečlivého a nestranného přezkumu Komisí.

- 35 Je třeba nejdříve zkoumat první hlavní zpochybnění, a tedy třetí žalobní důvod směřující ke zrušení.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení vyplývajícího z neoznačení některých opatření za státní podporu

K první části žalobního důvodu, vycházející z neoznačení osvobození od daní za státní podporu

– Argumenty účastnic řízení

- 36 Podle žalobkyně opatření stanovené čl. 11 odst. 1 Lei č. 21/92, transformace a Radiotelevisão Portuguesa, E.P., em sociedade anónima, ze dne 14. srpna 1992 (portugalský zákon č. 21/92 o přeměně Radiotelevisão Portuguesa, E.P., na akciovou společnost) (*Diário da República* I, řada I-A, č. 187, ze dne 14. srpna 1992, dále jen „zákon č. 21/92“), které povoluje, aniž by byl nutný notářský zápis, úřední registraci přeměny společnosti RTP na akciovou společnost, poskytlo RTP výhodu, kterou nedisponovaly jiné hospodářské subjekty přítomné na trhu. Tato výhoda se totiž projevila osvobozením RTP od platby registračních poplatků a odměn v souvislosti s touto přeměnou. Toto osvobození dosáhlo výše 33 milionů PTE.
- 37 Krom toho čl. 11 odst. 2 zákona č. 21/92 rovněž bez jakéhokoliv omezení stanoví, že RTP má právo být pro jakýkoliv akt zápisu, registrace nebo záznamu u jakýchkoliv rejstříkových služeb, správních a veřejných orgánů osvobozena od platby všech poplatků a odměn.

- 38 Tato státní ustanovení, která přinášejí výhody oprávněnému podniku a která mají selektivní povahu, protože se použijí jen na veřejný subjekt, představují na rozdíl od toho, co se Komise domnívala v napadeném rozhodnutí (body 125 a další odůvodnění napadeného rozhodnutí), státní podpory.
- 39 Není jasné, jak by obecné zásady a celková struktura právního systému použitelného v Portugalsku mohly odůvodňovat, jak zřejmě tvrdí Komise, poskytnutí takových výsad RTP.
- 40 Komise odpovídá připomenutím své úvahy obsažené v bodě 125 a následujících odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 41 Poznnamenává, že přeměna RTP na akciovou společnost nebyla nezbytnou operací a nemohla být ani považována za výhodu. Měla pouze přiblížit fungování veřejného subjektu fungování soukromých subjektů.
- 42 Doplňuje, že i kdyby stanovisko žalobkyně bylo správné, a v případě, že by RTP měla nést všechny notářské a registrační poplatky spojené se změnou svého statusu, náklady, které by z toho vyplývaly, by nesla sama Portugalská republika, aniž by tyto „podpory“ mohly být považovány za protiprávní, protože vzhledem k tomu, že by byly nezbytné pro vznik podniku, byly by přímo spojené s plněním úkolu veřejné služby ze strany RTP.

– Závěry Soudu

- 43 Podle ustálené judikatury kvalifikace jako státní podpora vyžaduje, aby byly splněny všechny podmínky uvedené v čl. 87 odst. 1 ES (rozsudky Soudního dvora ze dne

21. března 1990, *Belgie v. Komise*, C-142/87, Recueil, s. I-959, bod 25; ze dne 14. září 1994, *Španělsko v. Komise*, C-278/92 až C-280/92, Recueil, s. I-4103, bod 20, a ze dne 16. května 2002, *Francie v. Komise*, C-482/99, Recueil, s. I-4397, bod 68).

44 Zásada zákazu státních podpor uvedená v čl. 87 odst. 1 ES zahrnuje následující podmínky. Zaprvé se musí jednat o státní zásah nebo zásah ze státních prostředků. Zadruhé musí tento zásah svého příjemce zvýhodnit. Zatřetí musí být způsobilý ovlivnit obchod mezi členskými státy. Začtvrté musí narušit nebo může narušit hospodářskou soutěž.

45 První z těchto podmínek týkající se použití státních prostředků není v projednávaném případě předmětem diskuse. Je nesporné, že je splněna.

46 Argumenty žalobkyně se zaměřují na druhou z těchto podmínek. Osvobození od daní poskytla a nadále poskytuje RTP selektivním způsobem hospodářskou výhodu, kterou nemají jiné hospodářské subjekty.

47 Soud konstatuje, že žalobkyně v podstatě rozlišuje dvě výhody.

48 Zaprvé RTP měla prospěch z jednorázové výhody, spočívající v osvobození od platby registračních poplatků a odměn týkajících se přeměny na akciovou společnost.

49 Zadruhé měla RTP prospěch z trvalé výhody spočívající v neomezeném osvobození od všech poplatků a odměn pro všechny akty zápisu, registrace nebo záznamu u všech správních orgánů.

50 Je třeba nejdříve zkoumat jednorázovou výhodu, z níž měla RTP podle žalobkyně prospěch.

51 Tato výhoda zahrnuje ve skutečnosti dvě složky: jednak byla RTP osvobozena od běžně vyžadovaného vyhotovení notářského zápisu, a tedy od odměn notáři (rovněž označované pod výrazem „notářské poplatky“), které se k němu vztahují. Krom toho byla osvobozena od registračních poplatků a s tím spojených poplatků za zveřejnění, protože formality v souvislosti s registrací týkající se přeměny RTP na akciovou společnost byly uskutečněny z úřední povinnosti a formality v souvislosti se zveřejněním byly podle Komise zbytečné z důvodu zveřejnění zákona č. 21/92 v *Diário da República* (bod 36 výše).

52 V napadeném rozhodnutí Komise uplatňuje ohledně těchto dvou složek jednorázové výhody, že čl. 11 odst. 1 zákona č. 21/92, na jehož základě byla společnost RTP osvobozena od platby notářských a registračních poplatků, jí neposkytuje zvláštní výhodu. Tento předpis jen potvrzuje uplatnění na specifický případ společnosti RTP zákona Lei č. 84/88 transformação das empresas públicas em sociedades anónimas ze dne 20. července 1988 (portugalský zákon č. 84/88 o přeměně veřejných podniků na akciové společnosti) (*Diário da República* I, řada I, č 166, ze dne 20. července 1988, dále jen „zákon č. 84/88“), který stanoví, že veřejné podniky mohou být nařízením vlády přeměněny na akciové společnosti, přičemž toto nařízení vlády schvaluje stanovy akciové společnosti a představuje dostatečný dokument pro splnění všech potřebných registračních úkonů (bod 127 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Odlišný přístup k veřejným podnikům, jejichž právní status se mění na akciovou společnost, vyplývá z vnitřní logiky systému a neposkytuje jim žádnou zvláštní výhodu vzhledem k nepřítomnosti faktorů, které by vedly k placení poplatků (bod 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

53 Před přezkumem tohoto odůvodnění Komise je třeba citovat příslušné části portugalských právních předpisů:

54 Článek 1 zákona č. 84/88 stanoví:

„Veřejné podniky [...] mohou být nařízením vlády přeměněny na akciové společnosti s kapitálem vlastněným veřejnými subjekty nebo s většinou kapitálovou účastí veřejných subjektů v souladu s Ústavou a tímto zákonem.“

55 Článek 3 odst. 3 zákona č. 84/88 stanoví, že „[nařízení vlády provádějící tuto přeměnu] představuje dostatečný titul pro všechny nezbytné registrační úkony“.

56 Článek 11 odst. 1 a 2 zákona č. 21/92 stanoví:

„1. Tímto se schvalují stanovy RTP, SA, které tvoří přílohu tohoto zákona a které nemusí být předmětem notářského zápisu, přičemž registrování v souvislosti s těmito stanovami se musí vykonat z úřední moci, bez daní a poplatků, na základě *Diário da República*, ve kterém jsou zveřejněny.

2. Všechny akty zápisu, registrace a záznamu u jakýchkoliv rejstříkových služeb, správních nebo veřejných orgánů, zejména Národního rejstříku právnických osob, rejstříku hypoték a oddělení vlastnictví automobilů se uskuteční na základě pros-tého návrhu podepsaného dvěma členy správní rady společnosti a jsou osvobozeny od všech daní a poplatků.“

57 Nejdříve, z názvu zákona č. 84/88 (viz bod 52 výše), jakož i z článku 1 tohoto zákona (viz bod 54 výše) vyplývá, že tento zákon nezavádí obecné opatření, použitelné na všechny hospodářské subjekty. Tento zákon se použije pouze na přeměnu veřejných podniků na akciové společnosti. Soukromé podniky z něj tedy nemají prospěch.

- 58 Žalobkyně krom toho ve své žalobě právě uplatňuje, že soukromý podnik, řízený pravidly trhu nemá, když změni svou právní povahu, prospěch z osvobození od daní, jako měla RTP.
- 59 Pokud jde o Komisi, i když uznává v bodě 125 napadeného rozhodnutí, že je její věcí „posoudit, zda opatření [...] bylo uplatněno výhradně na společnost RTP (nebo jen na veřejné podniky), a nikoli na soukromé podniky“, nepřináší dále v napadeném rozhodnutí žádnou odpověď na tuto obavu, přinejmenším pokud jde o jednorázovou výhodu.
- 60 Body 126 až 129 odůvodnění napadeného rozhodnutí tak nijak nezpochybňují zjištění uvedené v bodě 57 výše, podle kterého se ustanovení zákona č. 84/88 použijí speciálně na veřejné podniky.
- 61 Bod 126 odůvodnění napadeného rozhodnutí sice uvádí, že společnost RTP není plně osvobozena od registračních poplatků. Nicméně to nezpochybňuje skutečnost, že toto osvobození, i když ne úplné, je poskytnuto zákonem č. 84/88 pouze veřejným podnikům, a nikoliv všem subjektům.
- 62 Pokud jde o bod 127 odůvodnění napadeného rozhodnutí, i když uvádí, že článek 11 zákona č. 21/92 pouze potvrzuje uplatnění zákona č. 84/88 na RTP, a tedy že zákon č. 21/92 neposkytuje zvláštní výhodu RTP, ale pouze na ni uplatňuje obecný režim zákona č. 84/88, nemění to opět nic na tom, že tento režim je „obecný“ pouze ve vztahu k veřejným podnikům. Na další hospodářské subjekty se nepoužije. Je tedy ve smyslu pravidel použitelných v oblasti státních podpor skutečně výhodou poskytnutou zvláště určitým podnikům.
- 63 V bodě 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí nicméně Komise tvrdí, že „odlišný přístup k veřejným podnikům, jejichž právní status se mění na akciovou společnost, vyplývá z vnitřní logiky systému a neposkytuje jim žádnou zvláštní výhodu vzhledem k nepřítomnosti faktorů, které by vedly k placení poplatků“.

- 64 Je pravda, že podmínku selektivity nespĺňuje státní opatření, které – i když zvýhodňuje zvláštní kategorii hospodářských subjektů – se neodchyluje od běžného uplatňování systému, ale naopak do něj spadá, a tím představuje opatření vlastní tomuto systému, nebo také tehdy, když rozdílné zacházení vyvolané tímto opatřením je možno odůvodnit povahou nebo systematikou systému (viz stanovisko generálního advokáta Tizzana předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 3. března 2005, Heiser, C-172/03, Sb. rozh. s. I-1627, I-1631, bod 47; stanovisko generálního advokáta Jacobse předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 13. března 2001, PreussenElektra, C-379/98, Recueil, s. I-2099, I-2103, bod 130, a stanovisko generálního advokáta Légera předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, Nizozemsko v. Komise, C-159/01, Recueil, s. I-4461, I-4463, body 36 a 37; rozsudky Soudu ze dne 29. září 2000, CETM v. Komise, T-55/99, Recueil, s. II-3207, bod 52 a citovaná judikatura, a ze dne 1. července 2004, Salzgitter v. Komise, T-308/00, Sb. rozh. s. I-1933, bod 42 a citovaná judikatura).
- 65 Nicméně, aby bylo možno dospět případně k závěru, že osvobození od notářských poplatků, první složka jednorázové výhody, nepředstavovalo státní podporu, ale bylo odůvodněno povahou a obecnou systematikou systému, do kterého spadá, nestačí konstatovat, jak učinila Komise, že z důvodu použití zákona o přeměně veřejných podniků na akciové společnosti neexistovala skutečnost, která by vedla k placení notářských poplatků. Takové zjištění bylo totiž uvedením samozřejmosti.
- 66 Komise měla přezkoumat otázku, zda spadá do logiky portugalského právního systému, že přeměna veřejných podniků na akciové společnosti se provádí zákonem, nebo zda použití zákona u takových operací představovalo odchylku, jejímž cílem ve skutečnosti bylo, z důvodu z ní vyplývajících následků (nepotřebnost notářského zápisu, a tudíž žádné s ním související poplatky), přiznat veřejným podnikům výhodu ve vztahu k jiným podnikům.
- 67 Soud má tedy za to, že Komise tím, že nepřezkoumala otázku, zda osvobození od notářských poplatků navzdory své zvláštnosti nepředstavovalo státní podporu z důvodu, že použití legislativního nástroje, které vedlo k tomuto osvobození, nebylo vybráno s cílem, aby se veřejné podniky vyhnuly poplatkům, ale spadalo jednoduše

do logiky portugalského právního systému, legálně nepodložila svůj závěr, podle kterého osvobození od notářských poplatků nepředstavovalo státní podporu.

- 68 Pokud jde o druhou složku jednorázové výhody, to znamená osvobození od registračních nákladů a poplatků za zveřejnění týkajících se přeměny RTP na akciovou společnost, Soud uvádí, že v bodě 129 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uplatňuje, že se musí použít stejná úvaha jako ta, kterou uvedla v bodě 128 odůvodnění tohoto rozhodnutí. Dále v podstatě doplňuje, že z důvodu zveřejnění zákona č. 21/92 (obsahujícího v příloze statuty RTP) v *Diário da República*, nebylo zapotřebí uložit společnosti RTP další náležitosti týkající se zveřejňování podle obecného práva. Zveřejnění v *Diário da República* mělo stejný účinek jako zapsání.
- 69 I za předpokladu, že by tato tvrzení, týkající se účinků zveřejnění v *Diário da República* byla přesná – což je navíc sporné, protože znění portugalského zákona (citované v bodě 55 výše) naopak naznačuje, že formality v souvislosti se zapsáním zůstávají nezbytné, i když přeměna RTP na akciovou společnost byla provedena legislativním aktem – nemění to opět nic na tom, že nadále zůstává otázkou, zda spadalo do logiky portugalského právního systému, že přeměna RTP na akciovou společnost neproběhla způsobem běžně stanoveným pro soukromé společnosti, to znamená notářským zápisem (se všemi důsledky obecného práva, které z toho vyplývají ve smyslu formalit v souvislosti s registrací a zveřejněním), ale zákonem.
- 70 Vzhledem k tomu, že Komise v napadeném rozhodnutí na tuto otázku neodpověděla, je třeba dospět k závěru, že, stejně jak tomu bylo u osvobození od notářských poplatků, neprokázal tento orgán právně dostačujícím způsobem, pokud jde o osvobození od registračních nákladů a poplatků za zveřejnění souvisejících s přeměnou RTP na akciovou společnost, že toto osvobození nepřiznávalo RTP zvláštní výhodu, a že tedy nepředstavovalo státní podporu.
- 71 Pokud jde dále o trvalou výhodu, která měla být udělena RTP, žalobkyně uplatňuje, že RTP neomezeně požívala osvobození od všech poplatků a odměn pro všechny akty zápisu, registrace nebo záznamu u všech správních orgánů.

- 72 Komise v žalobní odpovědi odpovídá, že čl. 11 odst. 2 zákona č. 21/92 (viz bod 56 výše) pouze potvrzuje uplatnění na RTP obecně použitelného ustanovení, článku 1 Decreto-Lei č. 404/90 ze dne 21. prosince 1990 (portugalské nařízení vlády č. 404/90) (*Diário da República* I, řada I, č. 293, ze dne 21. prosince 1990, dále jen „nařízení vlády č. 404/90“) o schválení režimu osvobození od daně z převodu („regime de isenção de sisa“) podniků, které přistoupí ke spolupráci či sloučení (viz rovněž bod 130 napadeného rozhodnutí).
- 73 Krom toho Komise zpochybňuje, že osvobození udělené čl. 11 odst. 2 zákona č. 21/92 je „úplné“ ve smyslu časového trvání. Uplatňuje, že ve více případech RTP zaplatila notářské a registrační poplatky související se změnami po její přeměně na akciovou společnost (viz rovněž bod 126 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 74 Soud uvádí, že argument Komise spočívá hlavně na tvrzení, že čl. 11 odst. 2 zákona č. 21/92 je jen použitím obecné normy na zvláštní případ a že podmínka zvláštnosti vyžadovaná čl. 87 odst. 1 ES pro kvalifikaci jako státní podpora tedy není v projednávaném případě splněna.
- 75 Tento argument Komise není přesvědčivý, pokud se odkáže na znění nařízení vlády č. 404/90, jehož články 1 a 2 stanoví:

„Článek 1

Až do 31. prosince 1993 je možné podnikům, které přikročily ke spolupráci či spojení, přiznat osvobození od daní z převodu týkajících se převodu nemovitostí nezbytného

pro toto spojení či spolupráci, stejně jako od poplatků a ostatních právních povinností, které by byly zapotřebí v rámci realizace těchto přeměn.

Článek 2

1. Pro účely tohoto nařízení vlády se spojením rozumí:

- a) splynutí dvou nebo více samostatných podniků nebo společností do nové akciové nebo podílové společnosti [a.s. nebo s.r.o.], zahrnující všechnen majetek uvedených podniků nebo společností.
- b) Vklad jedním podnikem, prostřednictvím převodu ve svůj prospěch, celého nebo části majetku druhého podniku, i když nedojde ke zrušení tohoto druhého podniku.

2. Pro účely tohoto nařízení vlády se spoluprací rozumí:

- a) Založení doplňujících seskupení podniků v souladu s platnými právními předpisy, jejichž předmětem je poskytování společných služeb, společný nebo ve spolupráci prováděný nákup či prodej, specializace nebo racionalizace výroby, studie trhu, podpora prodeje, nabývání a převod uplatňovaných technických nebo organizačních znalostí, vývoj nových technik a nových výrobků, vzdělávání a zvyšování

odbornosti zaměstnanců, výkon zvláštních prací nebo služeb a všechny další společné relevantní cíle.

b) Založení neziskových právnických osob podle soukromého práva prostřednictvím sdružení veřejných podniků, společností s kapitálem vlastněným veřejnými subjekty nebo s většinou kapitálovou účastí veřejných subjektů, společností a jiných osob podle soukromého práva, s cílem, aby ve svých příslušných odvětvích provozovaly službu technické podpory, organizovaly informační systém, podporovaly normalizaci a kvalitu výrobků a správnou technologii výrobních procesů, jakož i obecně studovaly možnosti vývoje odvětví.“

76 Toto nařízení vlády, které je na první pohled skutečně obecně použitelnou normou, se totiž, jak se zdá, nijak nevztahuje na projednávaný případ, a sice přeměnu veřejnoprávní společnosti na akciovou společnost. Týká se případů spojení nebo spolupráce mezi dvěma nebo více podniky. Na jednání žalobkyně krom toho v odpovědi na otázku Soudu vysvětlila, aniž by jí Komise vážně oponovala, že toto nařízení vlády se nemělo v žádném případě použít na projednávaný případ.

77 Nezdá se tedy, že by se soukromý podnik, který by chtěl změnit svou právní formu na akciovou společnost, mohl dovolávat tohoto předpisu, aby obdržel osvobození od zákonných daní a poplatků souvisejících s touto přeměnou. Z toho vyplývá, že napadené rozhodnutí v bodě 130 odůvodnění právně dostatečně neprokazuje, že osvobození zavedené čl. 11 odst. 2 zákona č. 21/92 je pouze zvláštním uplatněním obecného pravidla na RTP.

78 Soud opět, tak jako v případě jednorázové výhody, konstatuje, že Komise neprokázala právně dostatečným způsobem, že dotčené opatření nepřiznávalo RTP zvláštní výhodu, a že tedy nepředstavovalo státní podporu.

79 Pokud jde o argument Komise týkající se dočasné povahy osvobození (viz bod 73 výše), je pravděpodobně opodstatněný, ale nemění nic na zjištění, že obecná povaha tohoto osvobození není právně dostatečným způsobem prokázána, a že tedy není za tohoto stavu možné dospět k závěru, že toto osvobození nepředstavovalo státní podporu.

80 V žalobní odpovědi Komise uplatňuje argument, podle kterého i kdyby měl Soud za to, že by RTP měla nést notářské a registrační poplatky a poplatky za zveřejnění používané na soukromé podniky, náklady, které by z toho vyplynuly, by nesl stát sám, aniž by tyto „podpory“ mohly být považovány za protiprávní, protože vzhledem k tomu, že by byly nezbytné pro vznik podniku, byly by přímo spojené s plněním úkolu veřejné služby.

81 Pokud je pravdivé tvrzení Komise, podle kterého se přeměna RTP na akciovou společnost uskutečnila, protože ji portugalská vláda považovala za nezbytnou pro řádný výkon úkolu veřejné služby ze strany RTP, pak je logické, aby v případě, v němž je pro tuto přeměnu požadován notářský zápis a klasické formality a tato přeměna není sama o sobě pro RTP výhodná, nesl náklady, které s ní souvisí, plně stát.

82 Nicméně toto tvrzení Komise, které není uvedeno v napadeném rozhodnutí, není doprovázeno žádným důkazem. Přitom nemůže být vyloučeno, že portugalská vláda přeměnila RTP na akciovou společnost z jiných důvodů než z důvodů spojených s řádným výkonem úkolu veřejné služby. Komise se sama v žalobní odpovědi domnívá, že tato přeměna nebyla nezbytná.

83 Za těchto podmínek je třeba tento posledně uvedený argument Komise zamítnout.

84 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy má Soud za to, že první část projednávaného žalobního důvodu týkající se osvobození od daní je právně opodstatněná, a musí být proto přijata.

K druhé části žalobního důvodu, vycházející z neoznačení úlev v placení poplatku za státní podporu

– Argumenty účastnic řízení

85 Žalobkyně tvrdí, že podle čl. 13 odst. 1 písm. f) Lei č. 58/90 regime da actividade de televisão, ze dne 7. září 1990 (portugalských zákon č. 58/90, o režimu televizní činnosti) (*Diário da República*, řada I, č. 207, ze dne 7. září 1990, dále jen „zákon č. 58/90“), pokud se soukromý subjekt opozdí při platbě poplatku Portugal Telecom, je to důvodem pro odebrání licence. Závažnost uplatňované sankce je v rozporu se shovívavostí, s jakou bylo zacházeno s RTP. To zpochybňuje argument Komise, podle kterého není žádný rozdíl v poplatcích ukládaných Portugal Telecom RTP a soukromým subjektům v rozsahu, v němž je rozhodující skutečností přiměřená časová mez pro vyžadování platby. Souhlas Portugal Telecom, jejímž většinovým akcionářem byla v letech 1991 až 1997 Portugalská republika, s opožděním platby poplatku ze strany RTP, představuje tedy státní podporu. Uváděná skutečnost, podle které se Portugal Telecom nevzdala vymáhání svých pohledávek a požadování úroků z prodlení, nestačí sama o sobě ke zpochybnění tohoto posouzení.

86 V replice žalobkyně uvádí, že Portugalská republika ovládala Portugal Telecom přinejmenším do roku 1997 a že dohody uzavřené mezi Portugal Telecom a RTP se vztahují k březnu 1996 a prosinci 1997. RTP se nacházela v technickém úpadku.

- 87 Komise tvrdí, že tento bod přezkoumala, ale žalobkyně konstatuje, že napadené rozhodnutí neodpovídá na otázky, které položila v rámci správního řízení, týkající se dne, ke kterému byl dluh vůči Portugal Telecom případně zaplacen, částek skutečně zaplacených úroků z prodlení a částky dluhu RTP vůči Portugal Telecom ke dni žádosti.
- 88 Skutečnost, že Autoridade Nacional de Comunicações (portugalský národní komunikační úřad, dále jen „Anacom“) zodpovědný za pravidla určování výše cen za používání sítě pro šíření televizního signálu, v roce 2003 rozhodl o snížení poplatku zaplaceného televizními provozovateli Portugal Telecom v roce 2002, nemá žádný význam pro přezkum období od roku 1992 do roku 1998.
- 89 Komise zpochybňuje stanovisko žalobkyně, podle kterého Portugalská republika věděla o souhlasu Portugal Telecom s opožděním plateb, a tedy o údajném poskytnutí platebních podmínek, které nebyly dostupné pro soutěžitele RTP.
- 90 Komise *a priori* nevyloučila vynaložení veřejných zdrojů. Nicméně, když konstatovala neexistenci nepřímých důkazů skutečné účasti portugalských orgánů na přijetí dohod týkajících se souhlasu s odložením platby, nemohla dospět k závěru o vynaložení takových zdrojů ve smyslu článku 87 ES.
- 91 Krom toho se chování Portugal Telecom, před a po její privatizaci v roce 1997, nezměnilo. Portugal Telecom pokračovala po své privatizaci v uzavírání dohod s RTP, které souhlasily s opožděním při platbě poplatku ze strany RTP. Hlavním důvodem těchto dohod byl spor o výši ročního poplatku spojený se vzájemnou závislostí mezi oběma podniky. Tato skutečnost je zdůrazněna i rozhodnutím Anacom, přijatým v roce 2003, podle kterého musela společnost Portugal Telecom výrazně snížit svoje ceny. To prokazuje, že chování Portugal Telecom vůči RTP bylo chováním soukromého věřitele.

92 V duplice Komise uvádí, že její odkaz na rozhodnutí Anacom z roku 2003 je odůvodněno pouze skutečností, že toto rozhodnutí zdůraznilo, že hlavním důvodem dohod mezi RTP a Portugal Telecom se zdál být spor o výši ročního poplatku, což představovalo dodatečnou indicii, že se Portugal Telecom chovala tak, jak by se v obdobné situaci choval soukromý věřitel.

– Závěry Soudu

93 Aby mohly být výhody kvalifikovány jako podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, musí být jednak poskytnuty přímo nebo nepřímo ze státních prostředků, a jednak přičitatelné státu (rozsudky Soudního dvora, Francie v. Komise, bod 43 výše, bod 24 a citovaná judikatura; ze dne 22. května 2003, *Freskot*, C-355/00, Recueil, s. I-5263, bod 81, a ze dne 15. července 2004, *Pearle a další*, C-345/02, Sb. rozh. s. I-7139, bod 35; stanovisko generálního advokáta Jacobse předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 3. července 2003, *Belgie v. Komise*, C-457/00, Recueil, s. I-6931, s. I-6934, body 67 a 69; rozsudky Soudu ze dne 6. března 2003, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise*, T-228/99 a T-233/99, Recueil, s. II-435, bod 179, a ze dne 5. dubna 2006, *Deutsche Bahn v. Komise*, T-351/02, Sb. rozh. s. II-1047, bod 101).

94 Podle judikatury přičitatelnost opatření státu nemůže být odvozena z pouhé skutečnosti, že dotčené opatření bylo přijato veřejným podnikem (rozsudek Francie v. Komise, bod 43 výše, body 51 a 57).

95 I když totiž stát může kontrolovat veřejný podnik a vykonávat dominantní vliv na jeho operace, není možné automaticky předpokládat, že tuto kontrolu v konkrétním případě skutečně vykonává. Veřejný podnik může jednat s větší či menší nezávislostí podle stupně samostatnosti, kterou mu stát ponechal. Proto pouhá skutečnost, že veřejný podnik je kontrolován státem, nestačí k tomu, aby byla opatření, která přijme, přičitatelná státu. Je dále nezbytné přezkoumat, zda veřejné orgány musí být považovány za tak či onak účastníci se přijetí těchto opatření (rozsudek Francie v. Komise, bod 43 výše, bod 52).

- 96 V tomto ohledu není možné požadovat, aby bylo na základě přesného šetření prokázáno, že veřejné orgány konkrétně pobídly veřejný podnik k přijetí dotčených opatření podpory. Jednak totiž s ohledem na skutečnost, že vztahy mezi státem a veřejnými podniky jsou úzké, existuje reálné riziko, že státní podpory budou poskytnuty jejich prostřednictvím málo průhledným způsobem a v rozporu se systémem státních podpor stanoveným Smlouvou (rozsudek Francie v. Komise, bod 43 výše, bod 53).
- 97 Krom toho je pro třetí osoby obecně velmi složité, právě z důvodu přednostních vztahů mezi státem a veřejným podnikem, aby v konkrétním případě prokázaly, že opatření podpory přijatá takovým podnikem byla skutečně přijata na příkaz veřejných orgánů (rozsudek Francie v. Komise, bod 43 výše, bod 54).
- 98 Z těchto důvodů má Soudní dvůr v bodě 55 rozsudku Francie v. Komise, bod 43 výše, za to, že je třeba připustit, že přičitatelnost opatření podpory přijatého veřejným podnikem státu je možné vyvodit ze souhrnu nepřímých důkazů vyplývajících z okolností projednávaného případu a kontextu, ve kterém bylo toto opatření přijato. V tomto ohledu Soudní dvůr připomíná, že již zohlednil skutečnost, že dotčená entita nemohla přijmout sporné rozhodnutí, aniž by zohlednila požadavky orgánů veřejné moci (viz zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 2. února 1988, Van der Kooy a další v. Komise, 67/85, 68/85 a 70/85, Recueil, s. 219, bod 37) nebo skutečnost, že kromě základních prvků, které spojují veřejné podniky se státem, musely tyto podniky, jejichž prostřednictvím došlo k poskytnutí podpor, zohlednit směrnice vydané meziministerským výborem (rozsudky Soudního dvora ze dne 21. března 1991, Itálie v. Komise, C-303/88, Recueil, s. I-1433, body 11 a 12, a C-305/89, Recueil, s. I-1603, body 13 a 14).
- 99 K tomu, aby se dospělo k závěru, že je opatření podpory přijaté veřejným podnikem přičitatelné státu, by mohly být krom toho případně relevantní i jiné nepřímé důkazy, jako jsou zejména začlenění podniku do struktur veřejné správy, povaha jeho činností a jejich výkon na trhu v rámci běžných podmínek hospodářské soutěže se soukromými subjekty, právní postavení podniku, který spadá pod veřejné právo nebo obecné právo společností, intenzita dohledu vykonávaného veřejnými orgány nad vedením podniku nebo jakýkoliv jiný nepřímý důkaz, který by v konkrétním případě svědčil o účasti veřejných orgánů při přijetí opatření nebo nepravděpodobnosti toho,

že se jeho přijetí neúčastnily, s ohledem rovněž na rozsah tohoto opatření, jeho obsah nebo podmínky, které obsahuje (rozsudek Francie v. Komise, bod 43 výše, bod 56).

- 100 Nicméně pouhou skutečností, že byl veřejný podnik založen ve formě kapitálové společnosti podle obecného práva, není možné s ohledem na samostatnost, kterou mu tato právní forma může poskytovat, považovat za dostatečnou pro vyloučení, že je opatření podpory přijaté takovou společností přičitatelné státu. Existence kontroly a skutečné možnosti výkonu dominantního vlivu, které s sebou v praxi tato kontrola nese, brání tomu, aby se předem vyloučila jakákoliv přičitatelnost opatření přijatého takovou společností státu, a v důsledku toho vyloučilo riziko, že dojde k obcházení pravidel Smlouvy týkajících se státních podpor bez ohledu na význam, jako takový, právní formy veřejného podniku jako jednoho z nepřímých důkazů umožňujících prokázat v konkrétním případě účast, či neúčast státu (rozsudek Francie v. Komise, bod 43 výše, bod 57, a citovaná judikatura).
- 101 V projednávaném případě Komise poté, co uvedla, že přinejmenším před polovinou roku 1997 mohla Portugalská republika kontrolovat Portugal Telecom (bod 109 odůvodnění napadeného rozhodnutí), měla nicméně za to, že nic nenasvědčuje tomu, že by portugalské veřejné orgány byly zapojeny do přijímání úlev v placení poplatku (bod 116 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 102 Komise v tomto kontextu uvádí, že úprava tarifů a služeb navržená Portugal Telecom nerozlišovala mezi soukromými provozovateli a veřejnoprávní televizí a Portugal Telecom nemusela v rámci povinné všeobecné služby poskytovat službu vysílací sítě společnosti RTP (bod 111 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 103 Uvedla, že Portugal Telecom, akciová společnost podle soukromého práva, nebyla začleněna do struktur státní správy (bod 113 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 104 Konstatovala, že v odpovědi na její otázku, jí portugalské orgány výslovně potvrdily, že veřejné orgány se přímo ani nepřímo nepodílely na poskytnutí úlev z platby poplatku. Třetí strany rovněž neposkytly informace o takovém zásahu (bod 114 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 105 Konečně Komise jednak uvedla, že chování Portugal Telecom bylo stejné i po polovině roku 1997, protože pokračovala v uzavírání dohod o úlev z placení se společnostmi RTP, a jednak upřesnila, že hlavním důvodem těchto dohod byl spor o výši uvedeného poplatku. To je potvrzeno rozhodnutím Anacom, přijatým v roce 2003 (bod 115 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 106 Soud konstatuje, že kritiky, které žalobkyně uvádí proti úvahám a skutečnostem vzneseným Komisí v napadeném rozhodnutí, jsou omezené.
- 107 Pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého byla Portugal Telecom kontrolována Portugalskou republikou, jakožto většinovým akcionářem, tento sice představuje nespornou skutečnost, ale s ohledem na výše uvedenou judikaturu nestačí ke konstatování přičitatelnosti sporného opatření státu.
- 108 Žalobkyně uvádí, že zákon obsahoval porušení zásady rovnosti mezi soukromými provozovateli a veřejným provozovatelem, pokud jde o sankci za opoždění při platbě poplatku. Pouze soukromí provozovatelé se vystavovali odebrání své licence v případě opožděné platby.
- 109 Soud konstatuje, že i když se čl. 13 odst. 1 písm. f) zákona č. 58/90 vztahuje pouze na soukromé provozovatele, jak uplatňuje žalobkyně, nemůže tato skutečnost představovat nepřímý důkaz toho, že se Portugalská republika účastní poskytnutí úlev z placení poplatku RTP. Komise v tomto ohledu uplatňuje, aniž by to žalobkyně zpochybnila, že Portugal Telecom nebyla v žádném případě nijak povinna poskytovat

RTP vysílací službu v rámci povinné všeobecné služby. Jinak řečeno, i když zákon formálně stanovil odebrání licence v případě opožděné platby pouze ve vztahu k soukromým provozovatelům, nic Portugal Telecom nebránilo, aby v takovém případě přerušila nebo odložila poskytování svých služeb RTP.

110 Soud konečně konstatuje, že žalobkyně nenapadá posouzení Komise, podle které byly úlevy v placení způsobeny hlavně sporem mezi RTP a Portugal Telecom o výši poplatku. Žalobkyně nanejvýš tvrdí, že rozhodnutí přijaté Anacom v roce 2003 bylo v projednávaném případě irelevantní. Avšak tato námitka, která navíc nezpochybnuje posouzení Komise, není relevantní. Nic totiž nezakazovalo Komisi uvést toto rozhodnutí z roku 2003 jako sice vzdálenou, ale nicméně relevantní skutečnost na podporu svého posouzení, podle kterého byl důvodem pro úlevy z plateb poplatku spor o ceny mezi RTP a Portugal Telecom.

111 Pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého tvrzená skutečnost, že se Portugal Telecom nevzdala platby dluhu a úroků z prodlení, sama o sobě nepostačuje k tomu, aby se opatření nekvalifikovalo jako státní podpora, je třeba konstatovat, že se netýká otázky přičitatelnosti sporného opatření státu, ale nanejvýš otázky, zda došlo k použití státních prostředků. Přitom tato otázka není předmětem diskuse, jelikož v bodě 107 odůvodnění napadeného rozhodnutí se Komise v podstatě rozhodla mít za to, že státní prostředky mohly být použity.

112 Pokud jde konečně o odkaz žalobkyně na skutečnost, že se RTP nacházela ve faktickém úpadku, tento odkaz – který je možno chápat tak, že naznačuje, že Portugal Telecom povolila RTP úlevy z placení poplatku pouze z důvodu zásahu Portugalské republiky – sám o sobě konkrétně nepopírá tvrzení Komise, podle kterého úlevy z placení poplatku vysvětluje spor o cenách mezi RTP a Portugal Telecom.

- 113 Za těchto podmínek má Soud za to, že žalobkyně nedokázala zpochybnit posouzení Komise obsažené v napadeném rozhodnutí, podle kterého nezjistila nic, co by jí umožnilo dospět k závěru, že úlevy z placení poplatku byly přičitatelné Portugalské republice.
- 114 Je tedy třeba zamítnout tuto část žalobního důvodu.

K třetí části žalobního důvodu, vycházející z neoznačení emise dluhopisů v roce 1994 za státní podporu

– Argumenty účastnic řízení

- 115 Žalobkyně zpochybňuje, že úvaha Komise, podle které oznámení o emisi dluhopisů v roce 1994 uvedlo, že RTP zaručovala splacení půjčky ze svých příjmů, opravňovala tento orgán dospět k závěru, že se nejednalo o státní podporu.
- 116 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že finanční situace RTP se v roce 1994 velmi zhoršila. Výlučně z důvodu, že veškerý její základní kapitál vlastnil stát – a protože se myslelo, že stát nenechá podnik jít do konkursu – byla emise dluhopisů v roce 1994 akceptována trhem. Tato situace měla být náležitě zohledněna při posouzení dotčného opatření.
- 117 V replice žalobkyně cituje zprávu Tribunal de Contas, ze které vyplývá, že úroveň bankovní zadluženosti RTP je možné vysvětlit skutečností, že RTP je veřejným podnikem pověřeným veřejnou službou v oblasti televizního vysílání, který má prospěch z pravidelné státní finanční podpory, což je dostatečná záruka pro různé věřitele RTP.

- 118 Komise má za to, že stanovisko žalobkyně je chybné. Komise v napadeném rozhodnutí vysvětlila (bod 121 odůvodnění), proč se domnívala, že emise dluhopisů v roce 1994 nepředstavovala státní podporu. Nedošlo k žádnému formální poskytnutí státní záruky, což žalobkyně připouští. RTP sama ručila za splacení dluhu. RTP byla v rozhodné době akciovou společností, a neměla tedy postavení, ze kterého by implicitně vyplývala státní záruka.
- 119 V důsledku toho má Komise za to, že k emisi dluhopisů v roce 1994 došlo v tržních podmínkách a že stát se nezřekl zisků. Konečně skutečnost, že RTP byla vlastněná státem, nemá vliv na tento závěr, jelikož Smlouva je, pokud jde o státní anebo soukromé vlastnictví dotčeného podniku, neutrální.
- 120 Komise tvrdí, že zpráva Tribunal de Contas je nepřípustná, protože nebyla předložena v rámci žaloby, a poznamenává, že samotná citace této zprávy uplatněná žalobkyní ukazuje, že Portugalská republika neposkytla žádnou záruku.

– Závěry Soudu

- 121 V bodě 121 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise vyjádřila, že nepřijala žádné informace, které by potvrzovaly, že emise dluhopisů v roce 1994 byla provázena státní zárukou. V souladu s prospektem k této emisi dluhopisů zaručuje splacení dluhu sama společnost RTP. RTP neměla právní status, ze kterého by implicitně vyplývala záruka ze strany státu.
- 122 Je nesporné, že RTP byla v době emise dluhopisů v roce 1994 akciovou společností. Z důvodu této právní formy společnosti nepodléhal vlastník RTP, Portugalská republika, povinnosti neomezeného splacení dluhů, které měla tato společnost.

- 123 Je rovněž nesporné, že prospekt k emisi dluhopisů v roce 1994 nestanovil žádnou záruku ze strany státu.
- 124 Žalobkyně nicméně tvrdí, že skutečnost, že stát byl 100% akcionářem RTP, s sebou nese existenci implicitní záruky, která jako jediná vysvětluje, že se této společnosti podařilo přes její zhoršenou finanční situaci umístit emisi dluhopisů v roce 1994 na trh.
- 125 Je nicméně třeba nezaměňovat otázku, zda stát výslovně, nebo implicitně poskytl záruku, což je jedinou relevantní otázkou v projednávaném případě, s otázkou, jak trh reagoval na skutečnost, že vydavatelem dluhopisů nebyl žádný soukromý provozatel, ale RTP.
- 126 Skutečnost, že trh přijal emisi dluhopisů v roce 1994, protože se podle názoru žalobkyně domníval, že stát *de facto* zaručuje jejich vrácení, neumožňuje dospět k závěru o existenci státní podpory, protože je nesporné, že stát neposkytl ani výslovně, ani implicitně svou záruku. Pouze objektivní zjištění vedoucí k závěru, že stát byl právně povinen splatit tuto emisi v případě platební neschopnosti RTP, by umožnilo konstatovat existenci státní záruky.
- 127 Přitom ani ze spisu, ani z písemností žalobkyně nevyplývá, že Portugalská republika měla takovou povinnost.
- 128 Pokud jde o zprávu Tribunal de Contas, předloženou v replice, je tato zpráva, jak je konstatováno v bodech 186 až 193 níže, irrelevantní pro posouzení legality napadeného rozhodnutí.

- 129 Protože žalobkyně neuvedla ve svých písemnostech žádnou skutečnost, která by mohla zpochybnit posouzení Komise vyjádřená v bodě 121 odůvodnění napadeného rozhodnutí, je třeba zamítnout výtku žalobkyně týkající se emise obligací v roce 1994.

Závěry k třetímu žalobnímu důvodu

- 130 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba částečně vyhovět projednávanému žalobnímu důvodu a zrušit článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž obsahuje závěr, že osvobození od notářských a registračních poplatků nepředstavuje státní podporu.
- 131 Naopak ve zbývajících částech se projednávaný žalobní důvod zamítá, to znamená v rozsahu, v němž se týká úlev z placení poplatku a emise obligací v roce 1994.
- 132 Je třeba dále přezkoumat druhé hlavní zpochybnění, uvedené v bodě 33 výše, a tedy čtvrtý žalobní důvod směřující ke zrušení.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávných právních posouzení podmínek použití čl. 86 odst. 2 ES

- 133 Tento žalobní důvod se dělí na dvě části. V první části má žalobkyně za to, že zadání veřejné služby televizního vysílání Portugalskou republikou RTP bez vyhlášení výběrového řízení bránilo přiznání výjimky podle čl. 86 odst. 2 ES. V druhé části žalobkyně tvrdí porušení čl. 86 odst. 2 ES, které vyplývá z toho, že Komise v napadeném rozhodnutí porušila kritéria použití tohoto ustanovení, jak byla definována ve sdělení o vysílání.

K první části, vycházející ze zadání veřejné služby televizního vysílání RTP bez vyhlášení výběrového řízení

– Argumenty účastnic řízení

- 134 Žalobkyně poté, co uvedla, že veřejná služba televizního vysílání nebyla přidělena RTP na základě vyhlášení výběrového řízení, vytýká Komisi, že nepřezkoumala legalitu tohoto zadání. Domnívá se, že kdyby Komise přistoupila k tomuto přezkumu, musela by dospět k závěru, že toto zadání nedodrželo požadavky práva Společenství, a tedy že finance poskytnuté RTP nemohly být předmětem žádné výjimky podle čl. 86 odst. 2 ES. Uplatňuje interpretační sdělení Komise o koncesích podle právních předpisů Společenství (Úř. věst. 2000, C 121, s. 2, dále jen „sdělení o koncesích“) a výklad rozsudku Soudního dvora ze dne 7. prosince 2000, *Telaustria a Telefonadress* (C-324/98, Recueil, s. I-10745), který Komise poskytla ve své XXXI *Zprávě o politice hospodářské soutěže* [SEC (2002) 462 konečné]. Žalobkyně uplatňuje rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 18. listopadu 1999, *Teckal* (C-107/98, Recueil, s. I-8121).
- 135 V replice žalobkyně v podstatě uvádí, že čtvrtá z podmínek uvedených v bodech 88 až 93 rozsudku Soudního dvora ze dne 24. července 2003, *Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, Recueil, s. I-7747, dále jen „čtvrtá podmínka Altmark“), ukládala Komisi s ohledem na nevyhlášení výběrového řízení, povinnost ověřit, že výše vyrovnání poskytnutého RTP byla určena na základě kritéria průměrného podniku, který je správně řízen a přiměřeně vybaven. Přitom tak tomu zjevně nebylo.
- 136 Komise uplatňuje, že zadání úkolu veřejné služby televizního vysílání RTP je otázkou, která se liší – a nikdy nebyla vznesena během formálního řízení – od otázky slučitelnosti vyrovnání poskytnutých tomuto podniku s ohledem na pravidla týkající se státních podpor.

- 137 Ani z ustanovení čl. 86 odst. 2 ES, ani z judikatury v každém případě nevyplývá, že jsou členské státy povinny sledovat zvláštní řízení pro výběr podniků pověřených poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen „SOHZ“).
- 138 Právo Společenství v případě vysílací SOHZ v každém případě nevyžaduje otevřená a soutěžní řízení, která se obecně běžně vyžadují ve smlouvách o koncesi na veřejné služby.
- 139 Odkazy žalobkyně na režim použitelný na koncese a judikaturu Soudního dvora jsou irelevantní.
- 140 Pokud jde o čtvrtou podmínku Altmark, žalobkyně se mýlí ohledně její úlohy. Tato podmínka se týká otázky, zda je opatření státní podporou, a nikoliv otázky, zda tomuto opatření může svědčit výjimka stanovená čl. 86 odst. 2 ES.

– Závěry Soudu

- 141 Pokud jde nejdříve o úvodní poznámku Komise, podle které byla otázka podmínek zadání SOHZ televizního vysílání RTP vznesena poprvé před soudem Společenství, je třeba připomenout, že i když se strana zúčastněná v řízení v oblasti státní podpory nemůže dovolávat před soudem Společenství argumentů týkajících se skutkových okolností, které byly Komisi neznámé a které jí nebyly oznámeny v průběhu vyšetřovacího řízení, nic naproti tomu nebrání této straně, tak jako v projednávaném případě, uplatnit proti konečnému rozhodnutí právní důvod, který nebyl vznesen ve fázi správního řízení (viz v tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 6. října 1999, Kneissl Dachstein v. Komise, T-110/97, Recueil, s. II-2881, bod 102 a citovaná judikatura; ze dne 16. září 2004, Valmont v. Komise, T-274/01, Sb. rozh. s. II-3145, bod 102, a ze dne 11. května 2005, Saxonia Edelmetalle a ZEMAG v. Komise, T-111/01 a T-133/01, Sb. rozh. s. II-1579, bod 68).

- 142 Stanovisko Komise vycházející z novosti argumentu žalobkyně tedy nemůže tento argument vyloučit.
- 143 Soud má však tak jako Komise za to, že tento argument nemůže zpochybnit legalitu napadeného rozhodnutí.
- 144 Jak je připomenuto v bodě 29 sdělení o vysílání, přiznání výjimky ze zákazu státních podpor, stanovené čl. 86 odst. 2 ES, podle judikatury (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 10. prosince 1991, *Merci Convenzionali Porto di Genova*, C-179/90, Recueil, s. I-5889, bod 26; rozsudky Soudu ze dne 27. února 1997, *FFSA a další v. Komise*, T-106/95, Recueil, s. II-229, body 173 a 178, a ze dne 13. června 2000, *EPAC v. Komise*, T-204/97 a T-270/97, Recueil, s. II-2267, body 125 a 126) vyžaduje, aby byly splněny tři podmínky: zaprvé, daná služba musí být SOHZ a musí být jako taková členským státem jasně vymezena; zadruhé, dotyčný podnik musí být členským státem výslovně pověřen poskytováním této SOHZ; zatřetí, uplatnění pravidel hospodářské soutěže Smlouvy – v projednávaném případě zákaz státních podpor – musí zabránit výkonu zvláštního úkolu přiděleného podniku a výjimka z takových pravidel nesmí ovlivnit rozvoj obchodu v rozsahu, který by odporoval zájmům Společenství.
- 145 Článek 86 odst. 2 ES mezi svými podmínkami použití neobsahuje požadavek, podle kterého členský stát musí dodržet výběrového řízení při zadání SOHZ. Soud krom toho v rozsudku ze dne 15. června 2005, *Olsen v. Komise* (T-17/02, Sb. rozh. s. II-2031, bod 239), výslovně uvedl, že ze znění čl. 86 odst. 2 ES ani z judikatury týkající se tohoto ustanovení nevyplývá, že subjekt může být pověřen SOHZ pouze po provedení nabídkového řízení.
- 146 Z ohledem na výše uvedené úvahy musí být zamítnuta výtká žalobkyně vycházející z toho, že Komise měla v rámci svého přezkumu podle čl. 86 odst. 2 ES ověřit, zda byla SOHZ televizního vysílání zadána RTP po výběrovém řízení.

147 Z tohoto závěru, podle kterého Komise nemusela v rámci svého přezkumu podle čl. 86 odst. 2 ES zkoumat, zda se zadání SOHZ televizního vysílání RTP uskutečnilo v rámci výběrového řízení, rovněž vyplývá, že i za předpokladu, že SOHZ televizního vysílání měla být z jiných důvodů než z důvodů uplatněných žalobkyní a připomenutých ve dvou posledních větách bodu 134 výše předmětem takového výběrového řízení, nevyhlášení výběrového řízení v projednávaném případě mohlo nanejvýš odůvodnit, že by Komise zahájila řízení pro nesplnění povinnosti proti Portugalské republice podle článku 226 ES, jež mohlo případně přinutit tento členský stát k ukončení tohoto zadávání a ke zorganizování nabídkového řízení. Důsledkem tohoto nevyhlášení výběrového řízení nicméně naopak nemůže být to, že státní financování povinností veřejné služby provozovatele SOHZ by se mělo, přestože podmínky vymezení SOHZ, pověření a přiměřenosti byly dodrženy, považovat za podporu neslučitelnou se společným trhem.

148 V každém případě má Soud za to, že Portugalská republika nebyla v rozporu s tvrzením žalobkyně z důvodů připomenutých ve dvou posledních větách bodu 134 výše nikterak povinna zorganizovat výběrové řízení předcházející zadání SOHZ televizního vysílání RTP.

149 V tomto ohledu žalobkyně nejprve odkazuje na sdělení o koncesích (bod 134 výše). Přitom, i když jsou smlouvy o veřejné službě uzavřené mezi Portugalskou republikou a RTP sice nazývány „koncesí“, nezdá se, a žalobkyně krom toho neuplatnila žádnou skutečnost v tomto smyslu, že by RTP byla koncesionářem ve smyslu tohoto sdělení (viz zejména bod 2.2 šestý pododstavec a bod 2.4 třetí pododstavec sdělení o koncesích), to znamená, že by RTP pobírala příjmy z provozu (jako televize, která vysílá pro své předplatitele), a že by tedy nesla riziko provozu.

150 Naopak se zdá, že RTP je veřejným televizním provozovatelem, který vysílá programy ve prospěch a pro všechny obyvatele a jehož náklady za veřejnou službu nese stát.

- 151 Krom toho, i kdyby RTP byla koncesionářem ve smyslu sdělení o koncesích, je třeba uvést, že toto sdělení, i když uvádí, že „v zásadě upravuje vztahy mezi veřejnými orgány a veřejnými podniky pověřenými úkoly obecného hospodářského zájmu“ (poznámka 29, bod 2.4 osmý pododstavec sdělení o koncesích), nicméně výslovně upřesňuje, že „v audiovizuální oblasti je třeba zohlednit [Amsterodamský protokol]“ (poznámka 29 k výše uvedenému bodu 2.4 osmému pododstavci). Tímto sdělení o koncesích uznává zvláštnost veřejnoprávního vysílání a stanoví výjimku pro tuto oblast.
- 152 Konečně je třeba poznamenat, že podle sdělení o koncesích tyto „podléhají pravidlům a zásadám Smlouvy v rozsahu, v němž [...] mají za cíl poskytování hospodářských činností“ (bod 2.4, první pododstavec). Dále sdělení o koncesích uvádí, že se „nevztahuje na akty [...] týkající se činností, které nemají hospodářskou povahu, jako je povinná školní docházka nebo sociální zabezpečení“ (bod 2.4 pátý pododstavec druhá odrážka).
- 153 Přitom, i když je pravda, že veřejnoprávní vysílání je považováno za SOHZ, a nikoliv za službu obecného neehospodářského zájmu, je nicméně třeba uvést, že tato kvalifikace jako SOHZ se vysvětluje spíše dopadem, který má veřejnoprávní vysílání *de facto* v oblasti vysílání, která je navíc soutěžní a obchodní, než údajným obchodním rozměrem veřejnoprávního vysílání. Jak jasně vyplývá z Amsterodamského protokolu, veřejnoprávní vysílání je „přímo spjato s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti“. V témže smyslu usnesení Rady a členských států ze dne 25. ledna 1999 o veřejnoprávním vysílání (Úř. věst. C 30, s. 1) uvádí, že tato veřejná služba „má s ohledem na kulturní, sociální a demokratické funkce, které přebírá pro společné dobro, zásadní význam pro zajištění demokracie, plurality, sociální soudržnosti a kulturní a jazykové rozmanitosti [a] musí být schopná nadále poskytovat široké programové spektrum [...] společnosti jako celku“ (bod B odůvodnění a bod 7 usnesení). (*neoficiální překlad*)
- 154 Tato zvláštnost veřejnoprávního vysílání je krom toho základem svobody přiznané Amsterodamským protokolem členským státům při zadávání vysílací SOHZ. Vysvětluje a odůvodňuje skutečnost, že od členského státu není možné vyžadovat, aby využil výběrového řízení při zadání této SOHZ, přinejmenším když se rozhodne sám zajistit

tuto veřejnou službu prostřednictvím veřejné společnosti, jak je tomu v projednávaném případě.

155 Na základě stejných úvah se dále zdají zcela irelevantní rovněž odkazy žalobkyně na XXXI *Zprávu o politice hospodářské soutěže* a výklad, který v ní Komise dala rozsudku Telaustria a Telefonadress, bod 134 výše, jakož i rozsudku Teckal, bod 134 výše. Těmito odkazy, které se týkají činností zcela odlišných, než je veřejnoprávní vysílání, žalobkyně totiž opět odhlédla od zvláštností vlastních tomuto odvětví a zvláštních cílů sledovaných členskými státy, když definují a organizují veřejnoprávní vysílání.

156 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že nejenže Komise nemusela pro potřeby přiznání výjimky stanovené čl. 86 odst. 2 ES přezkoumat, zda SOHZ televizního vysílání byla zadána po výběrovém řízení (bod 146 výše), ale že v každém případě Portugalská republika nemusela výběrové řízení využít.

157 Pokud jde o výtku žalobkyně vycházející ze čtvrté podmínky Altmark (bod 135 výše), je třeba uvést, že podle článku 113 jednacího řádu může Soud kdykoliv bez návrhu rozhodnout, zda jsou splněny nepominutelné podmínky řízení. Z tohoto důvodu se musí podle čl. 48 odst. 2 tohoto jednacího řádu prohlásit za nepřipustné žalobní důvody uvedené poprvé ve fázi repliky, které se nezakládají na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení (rozsudky Soudu ze dne 28. listopadu 2002, Scan Office Design v. Komise, T-40/01, Recueil, s. II-5043, bod 96, a ze dne 27. září 2005, Common Market Fertilizers v. Komise, T-134/03 a T-135/03, Sb. rozh. s. II-3923, bod 51). Nicméně žalobní důvod nebo argument, který je rozšířením důvodu dříve uvedeného v žalobě, musí být prohlášen za přípustný (rozsudek Soudního dvora ze dne 26. dubna 2007, Alcon v. OHIM, C-412/05 P, Sb. rozh. s. I-3569, body 38 až 40; rozsudek Soudu ze dne 14. března 2007, Aluminium Silicon Mill Products v. Rada, T-107/04, Sb. rozh. s. II-669, bod 60 a citovaná judikatura).

158 Soud konstatuje, že tato výtku byla vznesena až ve fázi repliky (body 14 až 22), aniž by se zakládala na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení před Soudem. V tomto ohledu skutečnost, že Komise z vlastní iniciativy uvedla v rámci své obhajoby čtvrtou podmínku Altmark (zejména v bodě 37), aby vyvrátila žalobní argument vycházející z toho, že pro zadání dotčené SOHZ bylo vyžadováno výběrové řízení, neznamená, že by v průběhu řízení vyšla najevo skutková nebo právní okolnost ve smyslu judikatury připomenuté v předchozím bodě, která by umožnila žalobkyni ve fázi repliky užitečně vznést projednávanou výtku.

159 Navíc Soud uvádí, že tato výtku v rozsahu, v němž uvádí povinnost Komise ověřit, zda výše nezbytného vyrovnání byla určena na základě analýzy nákladů, které by průměrný podnik, jenž je správně řízen a přiměřeně vybaven, vynaložil při plnění povinností veřejné služby, nepředstavuje rozšíření žádného důvodu uvedeného ve fázi žaloby. V žalobě se totiž žalobkyně omezila na kritiku, aniž by ostatně jakkoliv odkázala na čtvrtou podmínku Altmark, nevyhlášení výběrového řízení při zadání SOHZ televizního vysílání RTP (viz body 175 až 183 žaloby) a nijak neuvedla výtku, o kterou se nyní jedná – a která je zcela odlišná – podle které měla Komise, když nebylo vyhlášeno výběrové řízení, před přiznáním výjimky podle čl. 86 odst. 2 ES ověřit, podle žalobkyně v souladu se čtvrtou podmínkou Altmark, že výše vyrovnání poskytnutých RTP byla založena na potřebách průměrného podniku, jenž je správně řízen a přiměřeně vybaven.

160 Z toho vyplývá, že výtku žalobkyně vycházející ze čtvrté podmínky Altmark je nepřípustná.

161 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že je třeba zamítnout první část projednávaného žalobního důvodu.

K druhé části, vycházející z porušení kritérií použití čl. 86 odst. 2 ES

– Argumenty účastnic řízení

162 Žalobkyně uplatňuje, že Komise nedodržela kritéria použití čl. 86 odst. 2 ES, jak byla připomenuta ve sdělení o vysílání a podle kterých zaprvé stát musí definovat úkoly veřejné služby svěřené dotčeným podnikům, zadruhé služba musí být skutečně poskytována, zatřetí skutečné poskytování služby, které je předmětem smlouvy, musí podléhat nezávislé kontrole a začtvrté finanční vyrovnání přiznaná státem musí dodržovat zásady transparentnosti a proporcionality.

163 Pokud jde o první z těchto kritérií, stát si nemůže, když – tak jako v projednávaném případě – rozhoduje o zadání veřejné služby podniku, který zároveň vykonává obchodní činnosti v hospodářské soutěži s jinými subjekty, zvolit „širokou“ definici veřejné služby. Taková definice by totiž neumožnila jasně rozlišovat mezi soutěžní činností a činností veřejné služby a vedla by k nemožnosti jak kontroly skutečného poskytování veřejné služby, tak rozdělení nákladů nesených podnikem mezi jeho obchodní činnosti a činnosti veřejné služby. Portugalský stát nedefinoval jasně, transparentně a kontrolovatelně úkol veřejné služby svěřený RTP a prostředky vyhrazené k jeho financování.

164 Tato kritéria nejsou abstraktní. Zakládají se konkrétně na neúčinnosti kontrolních mechanismů. Mezi kontrolními mechanismy připomenutými v bodech 56 až 59 odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou jedinými mechanismy provedenými stranami nezávislými na Portugalské republice a RTP ty, které uskutečnila Kontrolní rada složená se zástupců veřejného života a externí auditoři.

- 165 Přitom nejenže Komise neodkázala v napadeném rozhodnutí na provedení nezávislých kontrol, ale ani se nesnažila zjistit, zda v praxi k takovým kontrolám došlo. Komise však není povinna jen zaznamenat teoreticky stanovené mechanismy, ale rovněž ověřit jejich skutečné použití.
- 166 Ačkoliv Komise za tímto účelem disponovala veškerou vyšetřovací pravomocí, nepřijala žádnou iniciativu a nevyhověla opakovaným žádostem žalobkyně směřujícím k obdržení smluvně stanovených externích auditorských zpráv od portugalských orgánů nebo údaje, že tyto zprávy neexistovaly. Informace obdržené žalobkyní vlastními prostředky jednak odhalují, že mezi rokem 1992 a 1997 nebyla RTP předmětem žádného nezávislého auditu, a jednak dostupné informace ohledně smluvně stanoveného externího auditu uskutečněného v roce 1998 odhalují závažné nedostatky.
- 167 Dále, pokud jde o kritérium vycházející z požadavku skutečného poskytování veřejné služby, Komise jej rovněž nedodržela. Napadené rozhodnutí totiž není podloženo žádným listinným důkazem o tom, že RTP skutečně dodržela úkoly veřejné služby, který jí byly svěřeny. Krom toho nebyl v letech 1992 až 1997 proveden žádný nezávislý audit a smluvně stanovená externí auditorská zpráva pro rok 1998 odhaluje řadu nedostatků v poskytování veřejné služby ze strany RTP.
- 168 Kritéria použití čl. 86 odst. 2 ES, tak jak je vymezila samotná Komise, tedy nebyla dodržena, a proto musí být napadené rozhodnutí zrušeno.
- 169 Žalobkyně doplňuje, že sdělení o vysílání zakazuje konstatovat, jestliže nefungují mechanismy kontroly nad plněním povinností veřejné služby, že veřejná služba je skutečně poskytována. Krom toho, jestliže dohled funguje a příslušné orgány se domnívají, že veřejná služba není poskytována nebo že určité náklady nespádají do této služby, nemůže Komise odmítnout tuto kontrolu a domnívat se, jak učinila v napadeném rozhodnutí a v žalobní odpovědi, že v konečném důsledku všechno

spadá do veřejné služby a náklady předložené podnikem všechny vyplývají z úkolu veřejné služby.

170 Bylo by třeba se vrátit ke zprávě Tribunal de Contas, přijaté více než rok před napadeným rozhodnutím, která byla zjevně známa Portugalské republice a RTP a která musela být rovněž známa Komisi. Komise totiž, s ohledem na dlouhodobost šetření RTP, jakož i povinnost loajální spolupráce členských států vůči orgánům Společenství, nemohla nevědět, že Tribunal de Contas vedl důkladné šetření, a o existenci této zprávy.

171 Tato zpráva potvrzuje smluvně stanovenou externí auditorskou zprávu pro rok 1998, jakož i znění žaloby, pokud jde o chyby Komise při analýze nákladů vynaložených RTP na poskytování veřejné služby. Potvrzuje rovněž tvrzení žalobkyně týkající se nesprávného právního posouzení Komise, pokud jde o posouzení podmínek použití čl. 86 odst. 2 ES, zejména ohledně neúčinnosti kontrolních mechanismů. Konečně potvrzuje, že RTP neposkytla očekávanou službu. S ohledem na kritéria sdělení o vysílání tedy „Komise ne[mohla] plnit své úkoly podle čl. 86 odst. 2 [ES], a ne[mohla] tudíž udělit žádnou výjimku podle tohoto ustanovení“ (bod 43 sdělení).

172 Podle žalobkyně Komise nemohla nevědět o zprávě Tribunal de Contas, ze které jasně vyplývalo, že podmínky použití čl. 86 odst. 2 nebyly splněny. Komise nemohla zkontrolovat způsob, jakým RTP zajišťuje veřejnou službu, na základě ročních zpráv vypracovaných revizorem účtů podniku nebo na základě účetních zpráv podniku. Krom toho úlohou revizora účtů není ověřit, zda určitý podnik zajišťuje, či nezajišťuje poskytování veřejné služby a ještě méně to, jaké částky odpovídají a jaké neodpovídají těmto poskytováním. Napadené rozhodnutí je tedy zjevně protiprávní a musí být zrušeno.

- 173 Komise odpovídá, že v rozporu s tvrzením žalobkyně sdělení o vysílání neukládá povinnost nezávislé kontroly týkající se účinného poskytování veřejnoprávního vysílání. V bodě 29 toto sdělení stanoví tři kritéria, aby opatření mohlo požívat výjimku stanovenou čl. 86 odst. 2 ES. Tato kritéria, týkající se vymezení SOHZ, pověření veřejnou službou a přiměřenosti jsou kritérii, která byla použita v napadeném rozhodnutí.
- 174 Není pravda, že „široká“ definice veřejné služby neumožňuje rozlišovat mezi soutěžní činnostmi a činnostmi veřejné služby ani že činí nemožnou kontrolu skutečného poskytování veřejné služby a rozdělení nákladů mezi jednak soutěžní činnosti, a jednak činnosti veřejné služby.
- 175 Úloha Komise v oblasti vysílání se omezuje na ověření případných zjevných chyb v definici veřejné služby, která musí být v souladu s cílem reagovat na demokratické, sociální a kulturní potřeby určité společnosti. Komise takové chyby nezjistila.
- 176 Za těchto podmínek se jednalo o otázku, zda financování úkolu veřejné služby bylo, či nebylo přiměřené čistým nákladům veřejné služby. Přitom závěrem Komise je, že celkové finance obdržené RTP v průběhu dotčeného období nepřekročily čisté náklady veřejné služby.
- 177 Ukázalo se, že RTP používala oddělené účetnictví na činnosti veřejné služby a obchodní činnosti, přičemž posledně uvedené byly vykonávány právně odlišnými podniky. Účetnictví RTP tedy ukázalo, jaké byly náklady a příjmy úkolu veřejné služby, jakož i podíly RTP v obchodních podnicích, které byly účtované jako finanční investice. Finanční výkazy RTP byly vždy předmětem ročního auditu uskutečněného revizorem účtů. Krom toho v rámci portugalského interního systému financování obdržela RTP pouze částečnou náhradu svých nákladů veřejné služby. V tomto

rámci používala RTP druhou úroveň analytického účetnictví v rámci činností veřejné služby ve vlastním smyslu slova – což se vždy odráželo ve zprávách o veřejné službě – které transparentně prokazovaly, které náklady byly nahraditelné činností veřejné služby.

178 Je pravda, že portugalské orgány se původně rozhodly provést, prostřednictvím smlouvy o veřejné službě, mechanismus vyrovnání, který nepokrýval všechny náklady veřejné služby. Nemění to nic na tom, že právo Společenství umožňovalo úplné vyrovnání těchto nákladů. Žalobkyně tedy nemůže mít námitky proti jiným opatřením, která portugalské orgány přijaly později za účelem pokrytí části nákladů, která nebyla dosud předmětem vyrovnání.

179 Krom toho pojetí, podle kterého je legitimní přijmout „širokou“ definici úkolu veřejné služby v případě RTP, protože bylo prokázáno, že financování tohoto úkolu bylo přiměřené jeho čistým nákladům, je rovněž potvrzeno skutečností, že nedošlo k žádným narušením na trhu, pokud jde o obchodní činnosti vyplývající z činností veřejné služby.

180 Argument vycházející z údajné neúčinnosti mechanismu dohledu není platný. Úlohou Komise totiž nebylo posoudit, zda RTP nebo Portugalská republika správně použily všechna portugalská vnitrostátní pravidla, ale pouze ověřit, zda státní financování RTP bylo slučitelné se Smlouvou. Za tímto účelem musela Komise analyzovat a zhodnotit objektivní a důvěryhodné údaje týkající se nákladů činností veřejné služby a nákladů obchodních činností RTP.

181 Je třeba zdůraznit, jak bylo podrobně uvedeno v bodě 177 a následujících odůvodnění napadeného rozhodnutí, že všechny tyto údaje, které Komise analyzovala a potvrdila, byly předmětem přiměřených kontrolních mechanismů v Portugalsku.

182 I kdyby se následně zjistilo, že celý popsáný systém kontroly nefungoval, jak měl, nebo že údaje poskytnuté Komisi nebyly přesné, neznamená to, že napadené rozhodnutí obsahuje nějakou vadu. Komise totiž přijala toto rozhodnutí na základě skutečností, kterými disponovala ke dni jeho přijetí a o kterých neměla důvod pochybovat.

183 Pokud jde konečně o argument, podle kterého se napadené rozhodnutí nezakládá na žádném důkaze, že RTP skutečně plnila úkol veřejné služby, je nesprávný. Ve skutečnosti Komisi nepřísluší konkrétně posoudit, zda smlouvy o veřejné službě byly v podrobnostech provedeny ani zda byly dodrženy normy kvality, které jsou v nich definovány. Její úloha se omezuje na ověření, zda činnosti vykonávané RTP jakožto veřejná služba mohou, nebo nemohou být považovány za SOHZ ve smyslu Smlouvy.

184 Přitom všechny činnosti vykonávané RTP jakožto SOHZ byly legitimní a nebyly stíženy žádnou zjevnou vadou. Šetření krom toho umožnilo dospět k závěru, že financování přiznané RTP bylo skutečně použito na plnění úkolu veřejné služby.

185 Komise uvádí, že k předložení zprávy Tribunal de Contas v replice došlo pozdě a bez jakéhokoliv přesvědčivého odůvodnění tohoto opoždění. Za sebe formálně zpochybňuje, že by věděla o existenci této zprávy před přijetím napadeného rozhodnutí. V každém případě tato zpráva nezpochybňuje posouzení obsažené v napadeném rozhodnutí.

– Závěry Soudu

186 Nejdříve je třeba rozřešit otázku, zda zpráva Tribunal de Contas, předložená v příloze repliky, je v rámci projednávané žaloby přípustná a relevantní pro posouzení legality napadeného rozhodnutí.

187 Je třeba zabývat se přímo otázkou relevance této zprávy.

188 Podle ustálené judikatury v rámci žaloby na neplatnost podané na základě článku 230 ES musí být posouzena legalita aktu Společenství na základě informací existujících ke dni, kdy byl akt přijat. Konkrétně, komplexní posouzení Komise musí být přezkoumána pouze na základě informací, které měla k dispozici v době, kdy učinila tato posouzení (rozsudky Soudního dvora ze dne 7. února 1979, Francie v. Komise, 15/76 a 16/76, Recueil, s. 321, bod 7; a ze dne 11. září 2003, Belgie v. Komise, C-197/99 P, Recueil, s. I-8461, bod 86; rozsudky Soudu ze dne 25. června 1998, British Airways a další v. Komise, T-371/94 a T-394/94, Recueil, s. II-2405, bod 81; ze dne 15. září 1998, BFM a EFIM v. Komise, T-126/96 a T-127/96, Recueil, s. II-3437, bod 88).

189 Žalobkyně má za to, že s ohledem jak na dobu šetření RTP Komisí, tak na povinnost loajální spolupráce členských států s orgány Společenství, nemohl tento orgán nevědět, že Tribunal de Contas vedl důkladné šetření RTP, a o existenci této zprávy.

190 Je třeba nicméně konstatovat, že žalobkyně, která nese důkazní břemeno, nepřináší krom výše uvedených obecných tvrzení žádný konkrétní důkaz, že by Komise skutečně věděla třeba jen o existenci uvedené zprávy v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí. Žalobkyně ostatně tvrdí, že v okamžiku přijetí tohoto rozhodnutí o existenci této zprávy nevěděla.

191 Pokud jde o Komisi, formálně uvádí, že nevěděla o existenci této zprávy při přijetí napadeného rozhodnutí, a že tedy nemohla třeba jen požádat o její předání.

- 192 V tomto ohledu má Soud za to, že není prokázáno, že Komise věděla o existenci zprávy Tribunal de Contas při přijetí napadeného rozhodnutí.
- 193 Z toho vyplývá, že i nezávisle na otázce, zda tato zpráva, i když byla předložena až ve fázi repliky, musí být považována za přípustnou podle čl. 48 odst. 2 jednacího řádu, musí být prohlášena za zcela irelevantní a není možné ji zohlednit při posouzení legality napadeného rozhodnutí.
- 194 Po vyřešení této úvodní otázky je třeba se zabývat kritikou žalobkyně vycházející z toho, že členský stát si nemůže, když se tak jako v projednávaném případě rozhodne zadat vysílací SOHZ subjektu, který zároveň vykonává obchodní činnosti, zvolit „širokou“ definici veřejné služby.
- 195 Je třeba nejdříve připomenout, jak vyjadřuje judikatura (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu FFSA a další v. Komise, bod 144 výše, bod 99) a jak uvádí Komise v bodě 22 sdělení KOM (2000)580 konečné ze dne 20. září 2000 o službách obecného hospodářského zájmu v Evropě, že členské státy mají širokou posuzovací pravomoc při definování toho, co považují za SOHZ. Komise tedy může zpochybnit definování těchto služeb členskými státy pouze v případě zjevného pochybení (stanovisko generálního advokáta Légera předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 19. února 2002, Wouters a další, C-309/99, Recueil, s. I-1577, I-1583, bod 162; rozsudek Olsen v. Komise, bod 145 výše, bod 216).
- 196 Význam SOHZ pro Evropskou unii a nezbytnost zajistit řádné fungování těchto služeb byly kromě toho zdůrazněny zařazením článku 16 ES do Smlouvy o ES Amsterodamskou smlouvou (viz v tomto ohledu stanovisko generálního advokáta Albera předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 17. května 2001, TNT Traco, C-340/99, Recueil, s. I-4109, I-4112, bod 94; generálního advokáta Jacobse předcházející rozsudkům Soudního dvora ze dne 25. října 2001, Ambulanz Glöckner, C-475/99, Recueil, s. I-8089, I-8094, bod 175, a ze dne 20. listopadu 2003, GEMO, C-126/01, Recueil, s. I-13769, I-13772, bod 124, a stanovisko generálního advokáta

Poiares Madura předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 11. července 2006, FENIN v. Komise, C-205/03 P, Sb. rozh. s. I-6295, I-6297, poznámka pod čarou 35, bod 26; viz rovněž usnesení předsedy Soudu ze dne 28. května 2001, Poste Italiane v. Komise, T-53/01 R, Recueil, s. II-1479, bod 132).

197 Pokud jde konkrétněji o vysílací SOHZ, Soudní dvůr v rozsudku ze dne 30. dubna 1974, Sacchi (155/73, Recueil, s. 409), který se týkal mimo jiné otázky, zda výlučné právo udělené členskými státy určitému podniku, aby uskutečňoval všechny druhy televizních vysílání, dokonce i pro účely reklamy, představovalo porušení pravidel hospodářské soutěže, v podstatě uznal, že členské státy mohou legitimně definovat vysílací SOHZ jako pokrývající vysílání obecných programů. V tomto rozsudku totiž Soudní dvůr rozhodl, že „nic ve Smlouvě nebrání tomu, aby členské státy z důvodů veřejného zájmu ne hospodářské povahy vyňaly televizní vysílání [...] z hospodářské soutěže tím, že přiznají výlučné právo na jeho výkon jednomu nebo více podnikům“ (výše uvedený rozsudek Sacchi, bod 14; viz rovněž stanovisko generálního advokáta Reischla předcházející tomuto rozsudku, Recueil, s. 433, s. 445, druhý až pátý pododstavec, a generálního advokáta Légera předcházející rozsudku Wouters a další, bod 195 výše, bod 163).

198 Krom toho, jelikož v Amsterodamském protokolu členské státy uvedly, že „veřejnoprávní vysílání v členských státech je přímo spjato s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti a s potřebou zachovat mediální pluralitu“, přímo odkázaly na jimi zavedené systémy veřejnoprávního vysílání, pověřené vysíláním obecných televizních programů ve prospěch celé populace těchto států.

199 Konečně je třeba připomenout slova, kterými Rada a členské státy v jejich usnesení ze dne 25. ledna 1999 o veřejnoprávním vysílání (bod 153 výše) potvrdily význam SOHZ v oblasti vysílání.

200 V tomto usnesení členské státy, „majíce za to, že služby veřejnoprávního vysílání mají s ohledem na kulturní, sociální a demokratické funkce, které zajišťují pro

společné dobro, zásadní význam pro zajištění demokracie, plurality, sociální soudržnosti a kulturní a jazykové rozmanitosti, [...] zdůrazňující, že vzrůstající obměňování programů nabízených v novém mediálním prostředí posiluje význam obecné úlohy veřejných orgánů v oblasti vysílání [a] připomínající potvrzení pravomoci členských států k pověření a financování služby uvedené v [Amsterodamském protokolu]“ (*neoficiální překlad*), poznamenaly a potvrdily, že uvedený protokol potvrzuje „[jejich] vůli [...] zdůraznit úlohu služby veřejnoprávního vysílání“, že „služba veřejnoprávní vysílání musí být schopna nadále poskytovat široké programové spektrum v souladu se svým posláním, jak bylo vymezeno členskými státy, aby oslovovalo společnost jako celek“, a že „v této souvislosti je pro službu veřejnoprávního vysílání legitimní usilovat o dosažení vysoké sledovanosti“.

201 Z výše uvedených úvah vyplývá, že právo Společenství nikterak nebrání tomu, aby členský stát definoval vysílací SOHZ široce, se zahrnutím vysílání obecných programů.

202 Tato možnost nemůže být zpochybněna skutečností, že veřejná vysílací organizace vykonává krom toho obchodní činnosti, zejména prodej vysílacího času pro reklamu.

203 Takové zpochybnění by totiž vedlo k tomu, že by se sama definice vysílací SOHZ stala závislá na jejím způsobu financování. Přitom SOHZ se pojmově definuje ve vztahu k obecnému zájmu, kterému má vyhovět, a nikoliv ve vztahu k prostředkům, které zajišťují její poskytování. Jak uvedla Komise v bodě 36 sdělení o vysílání, „otázka definice poslání veřejné služby se nesmí zaměňovat s otázkou finančního mechanismu, který byl vybrán pro poskytování těchto služeb“.

204 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že pravomoc členských států k definování vysílací SOHZ způsobem, který zahrnuje vysílání širokého programového spektra,

příčemž se entitě pověřené touto SOHZ povolí vykonávat obchodní činnosti, jako je prodej vysílacího času pro reklamu, nemůže být zpochybněna.

205 Soud ostatně uvádí, že kromě kritiky vyjádřené žalobkyní proti široké definici veřejné služby v případě vysílacího orgánu, který krom toho vykonává obchodní činnosti, se námitky žalobkyně týkají hlavně výkonu tohoto úkolu ze strany RTP a kontroly Komise v tomto ohledu.

206 Komise se totiž podle žalobkyně nesnažila ujistit, že výkon RTP jejího úkolu byl předmětem nezávislých kontrol. Komise se neměla pouze obeznámit s teoreticky stanovenými kontrolními mechanismy. Měla navíc ověřit jejich účinné provádění. Žalobkyně vytýká Komisi, že nevyhověla jejím žádostem o předání smluvně stanovených externích auditorských zpráv portugalskými orgány nebo uvedení těmito orgány, že tyto zprávy neexistovaly. Krom toho vytýká Komisi, že napadené rozhodnutí neobsahuje důkazy, že RTP skutečně dodržela úkoly veřejné služby, které jí byly svěřeny.

207 Relevantními body odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou body 56 až 59 a 177 až 181 odůvodnění.

208 Za účelem vyjádření se k opodstatněnosti těchto výtek žalobkyně je třeba zkoumat otázku kontroly dodržení pověření veřejnou službou ze strany veřejnoprávního vysílacího orgánu.

209 Tento přezkum s sebou nese analýzu rozdělenou do dvou částí. V první části je třeba zkoumat otázku kontroly dodržení kritérií kvality ze strany RTP – nebo dále norem kvality – použitelných obecně na veškerou její činnost veřejnoprávního vysílání. Ve druhé části je třeba zkoumat otázku kontroly, zda RTP skutečně poskytovala

konkrétní plnění veřejné služby, která jsou od ní očekávána, a kontroly, zda těmto plněním odpovídají oznámené náklady.

- 210 Zatímco první část analýzy se týká subjektivitou poznamenaného posouzení kvalitativní úrovně veřejnoprávního televizního vysílání, druhá část se týká objektivní otázky administrativní a účetní správnosti účtů RTP ohledně nákladových položek, které zahrnují, a nákladů, které zobrazují. Komise může totiž užitečně ověřit přiměřenost státního financování nákladů veřejné služby pouze tehdy, když je rozumně přesvědčena o hodnověrnosti finančních a účetních údajů, které jsou jí předány ohledně subjektu vykonávajícího veřejnou službu a jeho činnosti.
- 211 Zaprvé, pokud jde o otázku kontroly dodržení kvalitativních kritérií RTP, je třeba mít za to, že státní financování široce definovaného veřejnoprávního vysílání může být, s ohledem na jeho hospodářský dopad, prohlášeno za slučitelné s ustanoveními Smlouvy o státních podporách jen tehdy, pokud se dodrží kvalitativní požadavky vyjádřené v pověření k veřejné službě. Tyto kvalitativní požadavky jsou totiž důvodem existence vysílací SOHZ ve vnitrostátním audiovizuálním prostředí, a není proto důvod, aby široce definovaná vysílací SOHZ, která ale obětovala dodržení těchto kvalitativních požadavků ve prospěch chování obchodního subjektu spočívajícího ve vysílání programů speciálně vymezeném k dosažení optimálního počtu diváků z hlediska zadavatelů reklamy, byla nadále financovaná státem za stejných podmínek, jako kdyby byly tyto kvalitativní požadavky dodrženy.
- 212 Nicméně pouze členský stát je schopen posoudit, zda veřejnoprávní vysílací orgán dodržel normy kvality definované v pověření k veřejné službě. Jak uvádí Komise ve sdělení KOM (1999) 657 konečné Radě, Evropskému parlamentu, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 14. prosince 1999 o zásadách a pokynech pro audiovizuální politiku Společenství v digitální éře, „otázky týkající se obsahu jsou z povahy výlučně vnitrostátní, protože jsou přímo a úzce spojené s kulturními, sociálními a demokratickými potřebami dané společnosti“, a „úprava obsahu spadá tedy v souladu se zásadou subsidiarity zásadně do odpovědnosti členských států“ (*neoficiální překlad*). Není tedy na Komisi, aby posuzovala dodržování norem kvality,

Komise musí být schopna opírat se o vhodný dohled ze strany členského státu (bod 41 odůvodnění sdělení o vysílání).

213 Jelikož tedy Komise neměla pravomoc konkrétně ověřit dodržování norem kvality, může a musí se v zásadě omezit na zjištění existence kontrolního mechanismu, v rámci kterého nezávislý orgán kontroluje, zda veřejnoprávní vysílací orgán dodržel své pověření.

214 Pouze v případě, kdy informace předané Komisi během šetření obsahují závažné nepřímé důkazy, že kontrolní mechanismus, i když existuje, nebyl prováděn, může být Komise nucena přezkoumat skutečnost tohoto provádění, přičemž však musí dbát na to, aby nešla nad tento přezkum, a obzvláště, aby nenahradila členský stát při konkrétním posouzení dodržení kvalitativních kritérií.

215 V projednávaném případě je nesporné, že Komise zjistila existenci kontrolního mechanismu dodržování povinností veřejné služby ze strany RTP. Napadené rozhodnutí tak uvádí, že „smlouvy o veřejné službě ustavují Kontrolní radu, složenou ze zástupců z různých oblastí veřejného života, která může zasáhnout a zkontrolovat, zda společnost RTP plní všeobecné povinnosti a speciální povinnosti v rámci poskytování veřejné služby v oblasti televizního vysílání“ (bod 56 odůvodnění), že RTP musí předložit „zprávu o povinnostech veřejné služby za předcházející rok“ (dále jen „zpráva o veřejné službě“) (bod 57 druhá věta odůvodnění napadeného rozhodnutí) a že „ministr financí a člen vlády zodpovědný za veřejnou komunikaci kontrolují plnění smluv o veřejné službě“ (bod 58 první věta odůvodnění).

216 Tato zjištění v napadeném rozhodnutí dostatečně charakterizují existenci nezávislého kontrolního mechanismu dodržování kvalitativních požadavků úkolu veřejné služby ze strany RTP.

- 217 Krom toho Soud jen pro úplnost uvádí, že je nesporné, jak uvádí napadené rozhodnutí (body 178 a 179 odůvodnění), že RTP skutečně každý rok vydávala zprávu o veřejné službě a že ministr financí a člen vlády odpovědný za veřejnou komunikaci ověřovali plnění smluv o veřejné službě.
- 218 S ohledem na výše uvedené nemůže být legalita napadeného rozhodnutí zpochybněna z důvodů spojených s ověřením existence kontrolních mechanismů norem kvality Komisí.
- 219 Zadruhé je třeba přezkoumat otázku kontroly toho, zda RTP skutečně poskytovala konkrétní plnění veřejné služby, která jsou od ní očekávána, a skutečnost nákladů údajně vynaložených na toto poskytování.
- 220 Žalobkyně tvrdí, že se Komise neujistila s požadovanou péčí o skutečnosti a hodnověrnosti informací, které jí byly sděleny, týkajících se poskytovaných plnění veřejné služby a jejich nákladů. Komise se nezabývala s minimální neutralitou a nestranností věrohodností číselných údajů předložených RTP jako náklady připadající na veřejnou službu. Obzvláště žalobkyně vytýká Komisi, že nevyhověla jejím žádostem směřujícím k tomu, aby bylo od Portugalské republiky vyžádáno předložení externích auditorských zpráv, které byly stanoveny ve smlouvách o veřejné službě a směřovaly k posouzení a kontrole vztahu mezi úkoly veřejné služby a platbou odpovídajících skutečných nákladů.
- 221 Komise odpovídá, že s ohledem na účetní mechanismy a zavedené a uplatňované kontroly mohla mít právem za to, že předané informace byly hodnověrné. Proto jí nemůže být vytýkáno, že nepovažovala za užitečné nebo nezbytné vyhovět žádosti žalobkyně o předložení smluvně stanovených externích auditorských zpráv Portugalskou republikou. Není důležité, že všechna kontrolní řízení stanovená na vnitrostátní úrovni byla nezbytně dodržena, když se dostatečně zabezpečila objektivní hodnověrnost informací poskytnutých členským státem ohledně poskytovaných plnění veřejné služby a jejich nákladů.

222 Je třeba připomenout, že řízení o kontrole státních podpor je s ohledem na svou obecnou strukturu řízením zahájeným proti členskému státu odpovědnému, vzhledem k jeho povinnostem na základě práva Společenství, za poskytnutí podpory. V tomto řízení mají jiné zúčastněné strany než dotyčný členský stát především roli zdrojů informací pro Komisi a v tomto ohledu se nemohou samy dovolávat kontradiktorní diskuze s Komisí, jako je diskuze zahájená ve prospěch zmíněného členského státu (rozsudky Soudu ze dne 10. dubna 2003, *Scott v. Komise*, T-366/00, Recueil, s. II-1763, bod 59; ze dne 14. ledna 2004, *Fleuren Compost v. Komise*, T-109/01, Recueil, s. II-127, body 42 a 43 a citovaná judikatura, a rozsudek *Saxonia Edelmetalle v. Komise*, bod 141 výše, bod 48). Jiné zúčastněné strany než dotyčný členský stát mají pouze právo účasti ve správním řízení v rozsahu přiměřeném s ohledem na okolnosti projednávaného případu (rozsudky *British Airways* a další v. *Komise*, bod 188 výše, bod 60, a *Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise*, bod 93 výše, bod 125).

223 V tomto kontextu zúčastněná strana, která podá Komisi žádost, aby tento orgán vykonal své pravomoci za účelem získání od členského státu určitých informací, nemá žádné právo, aby Komise její žádosti vyhověla. Je věcí Komise, aby případně posoudila užitečnost této žádosti pro potřeby svého přezkumu dotčených opatření. V tomto posouzení může Komise zohlednit informace, kterými již disponuje.

224 Omezená povaha práv na účast a na informace jiných zúčastněných stran, než je členský stát, však není nikterak v rozporu s povinností řádného a nestranného přezkumu, který přísluší Komisi v oblasti státních podpor (viz obdobně pro stejnou úvahu použitou na povinnost uvést odůvodnění, rozsudek *British Airways* a další v. *Komise*, bod 188 výše, bod 64; viz pro tvrzení o povinnosti řádného a nestranného přezkumu, rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, *Komise v. Sytraval a Brink's France*, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, body 60 až 62; rozsudek *Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise*, bod 93 výše, bod 167).

225 Komise, i když disponuje rozhodovacím prostorem, nemůže nicméně s ohledem na svou povinnost řádného a nestranného přezkumu opomenout vyžádat si sdělení informací, o kterých se zdá, že mohou potvrdit nebo vyvrátit jiné informace,

relevantní pro přezkum dotčeného opatření, ale jejichž hodnověrnost nemůže být považována za dostatečně prokázanou.

226 V projednávaném případě je nejdříve nesporné, že Komise disponovala ročními finančními výkazy RTP (bod 67 odůvodnění a bod 180 druhá věta odůvodnění napadeného rozhodnutí). Je rovněž nesporné, že tyto roční účetní závěrky podléhaly každoročně mezi rokem 1992 a 1998 auditu oficiálního revizora účtů (bod 180 třetí věta odůvodnění napadeného rozhodnutí), to znamená externího a nezávislého orgánu ve vztahu k podniku.

227 Žalobkyně nikterak nepochybňuje existenci této kontroly ani netvrdí, že by odhalila chyby v ročních účetních závěrkách RTP. Omezuje se na uvedení, že Komise „nemůže kontrolovat způsob, jakým RTP zajišťuje veřejnoprávní televizní vysílání na základě každoročních zpráv, které vyhotovil revizor účtů podniku nebo na základě účetnictví podniku“, a poznamenává v tomto ohledu, že podle právního postavení revizora účtů [Decreto-Lei n° 487/99, ze dne 16. listopadu 1999 (portugalské legislativní nařízení č. 487/99) (*Diário da República* I, řada I-A, č. 267, ze dne 16. listopadu 1999)] nemusí revizor účtů ověřit, zda určitý podnik zajišťuje nebo nezajišťuje poskytování veřejné služby a o to méně určit, jaké částky odpovídají nebo neodpovídají tomuto poskytování veřejné služby.

228 V tomto ohledu je pravda, že právní úlohou revizora účtů není v zásadě ověřovat, zda podnik zajišťuje, či nezajišťuje poskytování veřejné služby, ani posoudit kvalifikaci plnění, která byla zanesena do účtů, jako poskytování „veřejné služby“, ani dále hodnotit, jaké náklady je možno přiřadit těmto plněním. Právní úlohou revizora účtů je v zásadě ověřovat účty, tedy vyjádřit externí a nezávislé posouzení o řádnosti a správnosti účtů a o tom, zda poskytují věrný obraz stavu společnosti.

- 229 V rozsahu, v němž a za podmínky, že ověření roční účetní závěrky revizorem účtů společnosti řádně umožňuje Komisi považovat je za hodnověrné, nic tomuto orgánu nezakazuje – právě naopak – využít takto ověřené účetní závěrky, jestliže obsahují informace relevantní pro posouzení nákladů veřejné služby, k posouzení přiměřenosti podpory v rámci čl. 86 odst. 2 ES.
- 230 Krom toho a v rozsahu, v němž revizor účtů může být pověřen kromě své úlohy právního ověřování účtů k poskytování jednorázových stanovisek k jiným otázkám, které se týkají například výkonu úkolu veřejné služby, nic nezakazuje Komisi případně tato stanoviska zohlednit.
- 231 Z výše uvedených úvah vyplývá, že nic neumožňuje mít za to, že Komise se při svém posouzení nemohla legitimně opřít o ověřené roční účetní závěrky RTP ani o stanovisko revizora účtů RTP.
- 232 Konečně, pokud jde o zprávy ohledně veřejné služby, zmíněné v bodě 57 druhé větě a v bodě 178 odůvodnění napadeného rozhodnutí, které „popisovaly plnění každé z povinností veřejné služby a specifikovaly náklady spojené s plněním každé z těchto povinností na základě analytického účetnictví“ (bod 178 odůvodnění), je nesporné, že Komise jimi disponovala po celou dobu šetření.
- 233 Nicméně informace obsažené v těchto zprávách mají objektivní slabinu, o které Komise věděla. Tato slabina vycházela ze skutečnosti, že k těmto zprávám ohledně veřejné služby nebyla vždy přiložena „auditorská zpráva“ („relatório de auditoria“) (bod 180 poslední věta odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 234 Jinak řečeno, nebylo jisté, že tyto zprávy ohledně veřejné služby, které poskytovaly analytické podrobnosti nákladů vynaložených na každé poskytnuté plnění veřejné služby, byly předmětem externí nezávislé kontroly ze strany revizora účtů RTP.

235 V této fázi je namístě poznamenat, že na tyto externí nezávislé kontroly zpráv ohledně veřejné služby prováděné revizorem účtů a zmíněné v bodě 180 poslední větě odůvodnění napadeného rozhodnutí se odkazuje na jiných místech napadeného rozhodnutí, jak v závazném portugalském znění, tak v jiných jazykových zněních, obzvláště ve francouzském znění, s použitím proměnlivé a nesoudržné terminologie: „Paracer do Gabinete de Auditoria“ a „avis du conseil des commissaires aux comptes“ (bod 57 druhá věta odůvodnění), „Paracer do Gabinete de Auditoria“ a „avis du conseil interne des commissaires aux comptes“ (bod 178 první věta odůvodnění), „controlo [...] pelo Gabinete de Auditoria a nível interno“ a „contrôle [...] par le comité d'audit en interne“ (bod 181 první věta odůvodnění), nebo dále „auditoria externa sistemática“ a „audit externe systématique“ (bod 181 druhá věta odůvodnění).

236 Bez ohledu na tyto terminologické nepřesnosti Soud uvádí, že Komise měla za to, že slabina konstatovaná v bodech 233 a 234 výše byla vyrovnána schopností pravidel analogického účetnictví používaných k tomu, aby se jasným a kontrolovatelným způsobem ověřilo poskytování veřejných služeb a jejich náklady (bod 180 poslední věta odůvodnění napadeného rozhodnutí).

237 Dále Komise doplňuje, že „i když se zdá, že nebyl prováděn systematický externí audit zpráv o veřejné službě, popsáný systém zabezpečoval, že služba byla poskytována tak, jak bylo stanoveno“ (bod 181 druhá věta odůvodnění napadeného rozhodnutí).

238 Nicméně ani jedna z těchto úvah nemůže být přijata.

239 Pokud jde o první úvahu (bod 236 výše), stačí konstatovat, že neexistence externí kontroly revizorem účtů nemůže být logicky zahlazena tvrzením, podle kterého „přísná pravidla systému účetnictví zabezpečovala, že náklady na plnění každé

z povinností veřejné služby [...] mohly být ověřeny a správně kontrolovány“ (bod 180 poslední věta odůvodnění napadeného rozhodnutí).

240 Toto tvrzení by totiž v konečném důsledku vedlo k následujícímu tvrzení, které je samo o sobě rozporuplné, podle kterého skutečnost, že neexistovala kontrola, nemá vliv na hodnověrnost informací, protože tato kontrola byla možná. Podnik totiž může disponovat přesnými a jasnými pravidly analytického účetnictví, které umožňují účinné ověření a kontrolu a zároveň zapsat do svého účetnictví, ať již omylem, nebo úmyslně čísla nebo údaje, které neodpovídají skutečným okolnostem. Při neexistenci právě této kontroly nebudou jednoduše rozdíly od reality zjištěny.

241 Z toho vyplývá, že vzhledem k neexistenci systematické externí kontroly zpráv o veřejné službě revizory účtů RTP a v rozporu s tvrzením Komise v bodě 180 poslední větě odůvodnění napadeného rozhodnutí, tento orgán měl nebo měl mít nezbytně pochybnost stran hodnověrnosti informací obsažených v těchto zprávách, pochybnost, kterou nemohlo vyvrátit pouhé tvrzení o kvalitě pravidel analytického účetnictví.

242 Pokud jde o druhou úvahu Komise, uvedenou v bodě 181 odůvodnění napadeného rozhodnutí a připomenutou v bodě 237 výše, podle které to byl krom první úvahy vyvozené z kvality účetních pravidel „systém“ („sistema“) jako celek, který vedl tento orgán k závěru, že disponoval hodnověrnými informacemi, Soud konstatuje, že tato úvaha nemůže být rovněž přijata, protože je rovněž sama o sobě rozporuplná.

243 Toto odůvodnění totiž, s ohledem na vysvětlení k terminologii napadeného rozhodnutí poskytnutá v bodě 235 výše, obsahuje následující úvahu.

- 244 Komise nejdřív v zásadě vyjadřuje v bodě 181 první větě odůvodnění napadeného rozhodnutí, že z výše uvedených bodů odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že existuje systém kontroly na třech různých úrovních.
- 245 První složkou tohoto systému identifikovanou Komisí je „kontrolní činnost [...] odborem auditu na interní úrovni“. Jedná se o kontrolu zpráv o veřejné službě revizory účtů, které se týká bod 178 odůvodnění napadeného rozhodnutí a která je znova uvedená na začátku poslední věty bodu 180 odůvodnění tohoto rozhodnutí.
- 246 Druhou složkou tohoto systému, kterou Komise identifikuje, je „kontrolní činnost [...] odpovědnými státními orgány“. Jedná se o kontrolu uvedenou v bodě 179 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 247 Třetí složkou tohoto systému označenou Komisí je „kontrolní činnost [...] externí auditorskou firmou“. Jedná se o kontrolu uvedenou v bodě 180 první větě napadeného rozhodnutí.
- 248 Komise pokračuje v bodě 181 druhé větě odůvodnění napadeného rozhodnutí tak, že v podstatě vyjadřuje, že i když se zdá, že nebyl prováděn systematický externí audit zpráv o veřejné službě, tedy i když se nezdá, že první složka systému řádně fungovala, tento systém zabezpečoval, že veřejná služba byla poskytována tak, jak bylo stanoveno.
- 249 Z tohoto popisu úvahy Komise vyplývá, že tento orgán tedy vychází z argumentu existence a provádění systému kontroly tvořeného třemi složkami, aby z toho vyvodil, že veřejná služba byla poskytována, jak bylo stanoveno, zatímco konstatuje, že tento systém nefungoval právě v jedné z těchto tří základních složek. Tím, že tak činí, je úvaha vyjádřená v napadeném rozhodnutí znovu sama o sobě rozporuplná.

250 Za těchto okolností Soud konstatuje, že bez ohledu na dvě výše uvedené úvahy vznesené Komisí, tento orgán nemohl, při neexistenci důkazu systematické externí kontroly zpráv o veřejné službě revizorem účtů, považovat informace obsažené v těchto zprávách, které nebyly provázeny prohlášením revizora účtů, za hodnověrné.

251 Krom toho je nesporné, že žalobkyně opakovaně upozornila Komisi na další zprávy, a sice externí smluvně stanovené auditorské zprávy, a požadovala, aby tento orgán požádal Portugalskou republiku o jejich předložení. Ve svých vyjádřeních ze dne 8. února 2002 žalobkyně uvedla, že podle jejích informací byla smluvně stanovená externí auditorská zpráva pro rok 1998 velmi kritická ve vztahu k výkonu povinností vyplývajících ze smlouvy o veřejné službě z roku 1996 ze strany RTP.

252 Ačkoliv tato vyjádření žalobkyně nejsou sama o sobě určující s ohledem na omezenou úlohu, která je zúčastněným stranám přiznaná v řízení o přezkumu státních podpor, nemění to nic na tom, že v kontextu nejistoty, ve kterém se Komise musela nezbytně nacházet, mohla tato vyjádření jasně potvrdit, že je pro tento orgán nezbytné, aby Portugalskou republiku požádal o předložení smluvně stanovených externích auditorských zpráv.

253 Tato nezbytnost byla o to větší, že Komise věděla, že předmětem smluvně stanovených externích auditorských zpráv bylo podle samotného znění smluv o veřejné službě ověřit, zda poskytovaným plněním veřejné služby odpovídaly zaplacené náklady. Nemohla tedy ignorovat, že jí tyto smluvně stanovené externí auditorské zprávy mohly, v každém případě pro roky, ve kterých neexistovala externí kontrola zpráv o veřejné službě, poskytnout relevantní informace, které by potvrdily – nebo vyvrátily – údaje, se kterými již disponovala.

254 S ohledem na výše uvedené úvahy má Soud za to, že Komise tím, že nepožádala Portugalskou republiku o předložení smluvně stanovených externích auditorských zpráv, nesplnila svou povinnost řádného a nestranného přezkumu.

255 Tím, že tak učinila, se Komise neocitla v situaci, ve které by disponovala dostatečně hodnověrnými informacemi týkajícími se určení skutečně poskytovaných plnění veřejné služby a nákladů skutečně nesených za poskytování těchto plnění. Jestliže Komise takovými informacemi nedisponovala, nemohla dále přistoupit k užitečnému ověření přiměřenosti financování nákladů veřejné služby, a nemohla tedy právoplatně dospět k závěru o neexistenci nadměrného vyrovnání nákladů veřejné služby.

256 Z toho vyplývá, že aniž by bylo třeba nařídít dokazování uvedené v bodě 28 výše nebo zkoumat další výtky a žalobní důvody žalobkyně, na které se ostatně v rozsahu, v němž uvádí porušení povinnosti přezkumu Komisí, nachází odpověď výše, je třeba zrušit článek 1 napadeného rozhodnutí, kterým měla Komise za to, že státní podpory poskytnuté RTP, a uvedené v tomto článku, nevedly k žádným nadměrným kompenzacím čistých nákladů na výkon úkolů veřejné služby uložených tomuto provozovateli.

Závěry

257 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že je třeba zrušit jednak článek 1 napadeného rozhodnutí, a jednak článek 2 tohoto rozhodnutí v rozsahu, v němž stanoví, že „osvobození od notářských a registračních poplatků“ nepředstavuje státní podporu.

258 Ve zbývajících částech je třeba žalobu zamítnout, to znamená v rozsahu, v němž se týká zrušení článku 2 napadeného rozhodnutí, pokud jde o úlevy z placení poplatku a emise obligací v roce 1994.

K nákladům řízení

²⁵⁹ Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle čl. 87 odst. 3 jednacího řádu může Soud rozdělit náklady řízení mezi účastníky nebo rozhodnout, že každý z účastníků řízení ponese své náklady, pokud jsou účastníci řízení současně neúspěšní v jednom nebo více bodech. V okolnostech projednávaného případu je třeba rozhodnout, že Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí čtyři pětiny nákladů řízení žalobkyně a žalobkyně ponese pětinu vlastních nákladů řízení.

Z těchto důvodů

Soud (pátý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Článek 1 rozhodnutí Komise 2005/406/ES ze dne 15. října 2003 o opatřeních *ad hoc* uplatňovaných Portugalskem ve prospěch společnosti RTP se zrušuje.**
- 2) **Článek 2 rozhodnutí 2005/406 se zrušuje v rozsahu, v němž obsahuje závěr, že osvobození od notářských a registračních poplatků nepředstavuje státní podporu.**
- 3) **Ve zbývajících částech se žaloba zamítá.**

4) Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí čtyři pětiny nákladů řízení SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA.

5) SIC ponese pětinu vlastních nákladů řízení.

Vilaras

Martins Ribeiro

Jürimäe

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 26. června 2008.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

E. Coulon

M. Vilaras

Obsah

Právní rámec	II - 1166
Skutkový základ sporu	II - 1168
Řízení a návrhová žádání účastnic řízení	II - 1173
Právní otázky	II - 1175
K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení vyplyvajících z neoznačení některých opatření za státní podporu	II - 1176
K první části žalobního důvodu, vycházející z neoznačení osvobození od daní za státní podporu	II - 1176
– Argumenty účastnic řízení	II - 1176
– Závěry Soudu	II - 1177
K druhé části žalobního důvodu, vycházející z neoznačení úlev v placení poplatku za státní podporu	II - 1188
– Argumenty účastnic řízení	II - 1188
– Závěry Soudu	II - 1190
K třetí části žalobního důvodu, vycházející z neoznačení emise dluhopisů v roce 1994 za státní podporu	II - 1195
– Argumenty účastnic řízení	II - 1195
– Závěry Soudu	II - 1196
Závěry k třetímu žalobnímu důvodu	II - 1198
Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávných právních posouzení podmínek použití čl. 86 odst. 2 ES	II - 1198
K první části, vycházející ze zadání veřejné služby televizního vysílání RTP bez vyhlášení výběrového řízení	II - 1199
– Argumenty účastnic řízení	II - 1199
– Závěry Soudu	II - 1200
K druhé části, vycházející z porušení kritérií použití čl. 86 odst. 2 ES	II - 1206

– Argumenty účastnic řízení	II - 1206
– Závěry Soudu	II - 1211
Závěry	II - 1227
K nákladům řízení	II - 1228